

Шундай қилиб, бу "улаабуронлар" ўз жиноий фаолиятлари да-
вомида 21000 дан ортиқ фуқароларимизни қарийб 13 миллион
АҚШ долларига "чув туширишган". Энг ачинарлиси шунда-
ки, бу пулларнинг катта қисми компаниянинг чет элларда-
ги ҳисоб рақамига ўтказиб юборилган.

8 бет

Ўз яқинларига яхшилик қилиш, уларни баҳоли қудрат қўлаб-
қувватлаш яхши амаллардан саналади. Бу жамиятда меҳр-оқибат
ва ўзаро ҳамжиҳатликнинг мустаҳкамланишидаги муҳим
омиллардан биридир. Аммо бунинг учун қонунбузарлик-
ка қўл уриш ҳеч қачон яхшиликка олиб келмайди.

9 бет

Mustaqillik huquq demakdir

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan www.huquq-gazeta.uz

2010-yil 12-avgust, №32 (709)

Баш прокуратурада

Баш прокуратура томонидан республика ҳуқуқни
муҳофаза қилувчи органларининг мувофиқлаштирувчи
Кенгаши йиғилиши ўтказилди.

Мувофиқлаштирувчи Кенгаш йиғилиши

Унда фуқароларнинг бедарак йўқолган-
лиги ҳамда таниб олинмаган мурдалар то-
пилганлиги ҳақидаги ариза ва хабарлар-
ни ҳал қилишда қонунийликни таъмин-
лаш, қасддан одам ўлдириш жиноятлари
юзасидан дастлабки тергов, тезкор-қиди-
рув аҳоли, шунингдек, ички ишлар ва-
зирлиги органларининг номушта тегиш,
товламачилик, безорилик, фирибгарлик
жиноятлари ҳамда гуруҳлар ва аёллар то-
монидан содир этилган жиноятларнинг
олдини олиш, фош этиш билан боғлиқ
масалалар муҳофама қилинди.

Йиғилишда фуқароларнинг бедарак
йўқолганлиги ҳамда таниб олинмаган
мурдалар топилганлиги ҳақидаги ариза ва
хабарларни ҳал қилишда қонунийликни
таъминлаш, ички ишлар органлари то-
монидан бедарак йўқолган шахсларни
қидириб топиш ва таниб олинмаган мур-
далар шахсини аниқлашга қаратилган тез-
кор-қидирув тадбирларини малакали таш-
кил этиш, бу борада идоравий ва проку-
рор назоратини янада кучайтириш лозим-
лиги таъкидлаб ўтилди.

Шунингдек, ҳуқуқни муҳофаза қилув-
чи органлар томонидан қасддан одам
ўлдириш ва унга суиқасд қилишга доир
тадбирларга қарши курашиш ҳамда улар-
нинг олдини олиш борасида қўрилган
чоралар тўғрисида бу тоифадаги жиноят-
ларнинг сони бирмунча камайиб, улар-
ни фош этиш аҳоли яхшиланганлиги
таъкидланди.

Йиғилишда номушта тегиш, товламачи-
лик, фирибгарлик, безорилик, аёллар
ва гуруҳлар томонидан содир этилган жи-

ноятларнинг олдини олиш, бу йўналиш-
даги тезкор-қидирув тадбирларини амалга
оширишда муайян ишлар қилинганлиги
қайд этилди.

Шунга қарамадан, бу йўналишда
ички ишлар органларининг фаолиятида
айрим камчиликларга йўл қўйилаётган-
лиги, жиноятчиликнинг олдини олиш,
унга қарши курашишда ҳуқуқ тарғиботи
тадбирларидан самарали фойдаланилма-
ётганлиги кўрсатиб ўтилди.

Шулар билан биргаликда, тегишли
органлар фаолиятида ушбу жиноятларни
фош этишда тезкор-қидирув имконият-
ларидан самарали фойдаланиш, тергов
ҳаракатларининг ҳар томонлама, тўлиқ
олиб борилишини таъминлаш, прокура-
тура, ички ишлар органлари ва бошқа
мутасадди идораларнинг ўзаро ҳамкорлик
ва ахборот алмасуви жараёнини янада та-
комиллаштириш лозимлиги уқтирилди.
Соҳада йўл қўйилган камчиликларни бар-
тараф этиш ҳусусида кўрсатмалар берил-
ди.

Муҳофама қилинган масалалар юзаси-
дан прокуратура ва ички ишлар органла-
рининг мазкур соҳалар учун масъул раҳ-
барларининг ахборотларни тингладди.

Мувофиқлаштирувчи Кенгаш йиғи-
лишда мавжуд камчиликларни бартараф
этиш ва ушбу соҳаларда фаолият самар-
дорлигини оширишга қаратилган қарорлар
қабул қилиниб, ижросини таъ-
минлаш учун тегишли органларга юбо-
рилди.

Ўзбекистон Республикаси Баш
прокуратураси Матбуот хизмати

Фаолият

Тадбиркорликни ривожлантириш давр талаби

Мустақиллик йилларида юртимизда тадбиркорлик том маънода гуркираб ривож-
ланди. Вилоятимизда ҳам тадбиркорларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш
борасида катта ишлар қилинди. 2010 йилнинг ўтган олти ойи давомида виллоятда
кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш, Ўзбекистон Рес-
публикаси Президенти фармонлари, ҳукумат қарорларининг ижросини таъминлаш
бўйича олиб бориладиган сўй-ҳаракатлар ўзининг яхши самараларини кўрсатмоқда. Со-
ҳадаги ислохотларни чуқурлаштириш, тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш натижаси-
да қатор масалалар ўз ечимини топаётти. Айниқса, ишсизлик муаммоси бартараф
этиляпти. Ўз бизнесини ташкил этмоқчи бўлган фуқаролар қўллаб-қувватланаётган-
лиги тўғрисида кичик бизнес ва тадбиркорликнинг кенг қўлловчи йиғилиши таъминланмоқда.
Бироқ прокуратура органлари томонидан ўтказилган текширишлар шунини кўрсатмоқ-
даки, ҳамма жойда ҳам ишлар кўнглидагидай кетаяпти деб бўлмайди. Айрим жойлар-
да тадбиркорликка тўсқинлик қилиш ҳолатлари мавжуд бўлса, айрим жойларда тад-
биркорларнинг ўзлари қонун бузилишига йўл қўймоқда. Албатта, текшириш ахуна-
ри бўйича айбдорларга нисбатан тегишли чоралар қўриляпти.

Ўтган давр мобайнида прокуратура органлари томонидан қонунбузулиш ҳолатлари
юзасидан 105 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди, 26 нафар мансабдор шахс
интимиқий, маъмурий жавобгарликка тортилди. Жиддий қонунбузулиш ҳолатлари бўйича
3 та жиноят иши кўзга тилиди ва айбдорлар жиноий жавобгарликка тортилди.

Шуни алоҳида қайд қилиб ўтиш лозимки, тадбиркорликни ривожлантириш ва
уларга амалий ёрдам бериш бевоқиф хизмат вазифасига қирадиган айрим мансаб-
дор шахслар томонидан мансабларини суистеъмол қилаётганликлари ёки жиноят-
ларга қўл урётганликларини қандай баҳолаша бўлади? Прократура органлари то-
монидан ана шундай салбий ҳолатларга нисбатан кескин чоралар қўриломоқда.

(Давоми 6-бетда)

Инсон азият, Ватан муқаддас

"Халқ давлат ҳокимиятининг бир-
дан-бир манбаидир. Давлат ўз фаоли-
ятини инсон ва жамият фаровонлиги-
ни кўзлаб, ижтимоий адолат ва қону-
нийлик принциплари асосида амалга
оширади", — дейилади Асосий қону-
нимизда. Ҳақиқатан ҳам муқаддас юр-
тимизда ҳар бир фуқаро ижтимоий жи-
ҳатдан ҳимояланган, унинг бепул таъ-
лим олиши, касб ўрганиши, эркин касб
танлаши, адолатли меҳнат шартонла-
рида ишлаши, соғлигини тиклаши,
муҳтож бўлиб қолганда ижтимоий таъ-
минот олиши қонунларимизда мустаҳ-
камланган. Демак, эл-юрт учун меҳнат
қилаётган ҳар бир фуқаро соғлигини
йўқотганда ҳам, муҳтожликда ёки ке-
ксайганда ҳам эътибордан, меҳрдан
четда қолмаслиги, ижтимоий ҳимоя-
ланганлигини ҳис этиб туради. Бу
туйғу унда гурур, ишонч, ватанга му-
ҳаббат уйғотади.

Бироқ, у меҳнат қилиш учун ўзига
маъқул келадиган ишни ҳар доим ҳам
топа оладими? Ҳозир иш топиш осон
эмас, бирининг шароити, бирининг ма-
оши, бирининг массоси, яна бирининг
бошқа жиҳати мос келмаслиги мумкин.
Бу масалада фуқаро охириги илинж би-
лан давлат органларига мурожаат қила-
ди. Аҳолини иш билан таъминлаш, иш-
сизликка қарши курашиш, одамларнинг
фойдали меҳнат билан банд бўлишига
эришиш ва ҳатто вақтинча ишсиз қол-
ган кишиларни ҳам ижтимоий муҳофа-
за қилиш мақсадида "Меҳнат ва аҳоли-
ни иш билан таъминлаш тўғрисида"ги
Қонун қабул қилинган.

2010 йилнинг 6 ойида виллоят меҳ-
нат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза
қилиш баш бошқармаси ва унинг жой-
лардаги бандликка кўмаклашиш мар-
казларига иш сўраб 36 минг 724 на-
фар фуқаролар мурожаат қилган
бўлиб, уларнинг 33 минг нафаридан
ортиги халқ ҳўжалигининг турли соҳа-
ларига ишга жойлаштирилган.

Бандликка кўмаклашиш марказла-
рига мурожаат қилган ва иш билан таъ-
минлаш имконияти бўлмаган 4 минг
185 нафар фуқароларга ишсизлик ма-
қоми берилган. Шундан 976 нафари
касб ўрганишга, 2555 нафари ҳақ тўла-
надиган жамоат ишларига жалб қили-
ниб, қолган 654 нафарига ишсизлик
нафаси таъинланган.

Демак, ҳеч бир мурожаат эътибор-
сиз қолмапти. Умид билан давлат
идораси эшигини қўқиб келган фуқа-
ро у ердан муроди ҳосил бўлиб кети-
ш керак. Шунга ҳаракат қилинмоқда.
Тўрт мучаси соғ бўлиб, қўлида ҳунари
бор одамнинг иш топиши бир қадар
осон. Бироқ ижтимоий ҳимояга муҳ-
тож, меҳнат бозорига тенг шартонлар-
да рақобатлашишга қодир бўлмаган
аҳоли қатламлари ҳам борки, уларга
алоҳида эътибор қаратишимиз лозим.
2010 йилда бу тоифа шахслар учун 12

минг 370 та квота иш ўринлари ярати-
лиши белгиланган бўлиб, йилнинг би-
ринчи ярмида 6 минг 711 нафарининг
иш билан бандлиги таъминланди.

Йилнинг биринчи чорагида янги
объектларни ишга тушириш, модер-
низация ва кенгайтириладиган ишлаб
чиқариш объектлари, ижтимоий инф-
ратузилма объектлари, кичик бизнес
ва хусусий тадбиркорликни ривожлан-
тириш, уй меҳнатининг барча шаклла-
рини ташкил этиш, хусусий тадбир-
корликни ривожлантириш ва фермер
ҳўжалиқларини мақбуллаштириш ҳисо-
бига виллоятда жами 45 минг 952 та янги
иш ўринлари ташкил этилди. Виллоят,
туман ва шаҳарларда 96 мартаба ўтка-
зилган бўш иш ўринлари ярмаркала-
рида 8384 та корхона ва ташкилотлар
54 мингдан ортиқ бўш иш ўринлари
билан иштирок этиб, 21 минг 746 на-
фар фуқаролар ишга жойлаштирилди.

Қонун талабига кўра, ҳар бир кор-
хона, ташкилот ва муассасалар ўзида
мавжуд бўлган вакант жойлар ва иш-
дан бўшаб кетаётган ходимлар тўғри-
сидаги маълумотларни туман бандлик-
ка кўмаклашиш Марказига ўз вақтида
тақдим қилиб бориши лозим. Марказ
ўз навбатида бу маълумотларни умум-
лаштириб, меҳнат бозоридидаги талаб ва
таклифдан келиб чиқиб, иш изловчи-
ларни иш билан таъминлаш масала-
сини ҳал қилиб боради. Мана шу ти-
зим талаб даражасида ишласа, ходим-
лар ўз вазифасини виждонан бажар-
са, аҳолини иш билан таъминлаш ижо-
би самара беради. Лекин ўтказилган
текширишлар давомида корхона ва
ташкилотларнинг масъул шахслари
томонидан қонуннинг ушбу талаби бу-
зилиши ҳолатлари аниқланди. Жумла-
дан, "Аҳолини иш билан таъминлаш
тўғрисида"ги Қонунга асосан ҳар ой-
нинг 5-санасига қадар мактабдаги ва-
кант жойлар ва ишдан бўшаб кетаёт-
ган ходимлар тўғрисидаги маълумот-
ларни туман бандликка кўмаклашиш
Марказига тақдим этиши шарт бўлса-
да, Булунғур туманидаги 44-сонли
умумтаълим мактаби директори
С.Эшонкулов 2010 йилнинг январь
ойидан буён ушбу маълумотларни тақ-
дим қилмаган. Натижада туман проку-
ратураси томонидан унга нисбатан
МЖТКнинг 229-моддаси билан маъму-
рий жавобгарлик тўғрисида иш қўзга-
тилди.

Оқдарё иқтисодиёт касб-ҳунари колле-
жи директори А.Очилов ҳам 2010
йилнинг январь ойидан буён ушбу
маълумотларни бандликка кўмакла-
шиш Марказига тақдим қилмасдан
қонун талабларини бузиб келганлиги
аниқланиб, туман прокуратураси томо-
нидан унга нисбатан МЖТКнинг 229-
моддаси билан маъмурий жавобгарлик
тўғрисида иш қўзғатилди.

(Давоми 4-бетда)

Хуфиена иқтисодиётга ўрин йўқ

Солиқ тизими мамлакатимиз иқтисодий юксалиши ва халқ фаровонлигини оширишнинг асосий манбаи саналади. Солиқлар у ёки бу тарзда фуқароларнинг манфаатларига хизмат қилади. Солиқлардан ташкил топувчи бюджет маблағлари таълим, соғлиқни сақлаш, жамоат хавфсизлигини, чегараларимиз дахлсизлигини таъминлаш, давлат бошқаруви каби йўналишларга сарфланиб, буларнинг ҳаммасидан фуқаролар у ёки бу даражада, бевосита ёки билвосита манфаат кўради. Лўнда қилиб айтилган бўлсак, тўлаётган солиқларимиздан ҳар биримиз билвосита наф кўрамиз. Олдий мисол. Бирон-бир фуқаро йўқки, фарзандлари мактабда ўқимасанг булсин. Мактаб биноларини қуриш, таъмирлаш, ўқув анжомлари билан жиҳозлаш, электр энергияси, иссиқлик билан таъминлаш, ўқитувчи ва техник ходимлари иш ҳақлари тўлаш ва ҳоказо таълим сарф-ҳаражатлари биз, ота-оналарнинг даромадларига солинаётган солиқлардан ташкил топувчи бюджет маблағлари ҳисобига молиялаштирилади. Шу тариқа солиқ тўлови орқали даромадимизнинг муайян қисмини фарзандларимизни ўқитишга сарфлаймиз. Соғлиқни сақлаш тизимига сарфланган солиқ тўловлари ҳам муайян тарзда ўзимизга қайтарилади.

Афсуски, баъзи фуқаролар ана шу олдий ҳақиқатни тушунишни исташмайди. Солиқларни тўлашга оғринишди, баъзан бўйин товлашади. Имкон қадар солиқ тўланадиган юмушларини, даромадларини озайтириб кўрсатишга ва ҳатто яширишга уринишади. Ҳолбуки, бунинг иложи йўқ, яширилган солиқ манбаи барибир ошқор бўлади.

Бошқармизимиз ходимлари ҳуқуқбузарлик ёки жиноий қилмишининг олдини олиш борасида ўтказётган тарғибот тадбирларида ОАВ орқали чиқишларда, жойлардаги суҳбатларда солиқ сўрасининг мазмун-моҳиятини, солиқ, валютга оид жиноятлар, яширин иқтисодий фаолиятнинг жамиятга ва ҳуқуқбузарнинг ўзига етказадиган зийнани атрофлича тушунтиришга интилишяпти.

Амалдаги қонунларнинг талабларини синдириб бориш орқали бу борадаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга ҳаракат қилинмоқда. Ана шу мақсадда йил бошидан буён 1776 маротаба маъруза, суҳбат, матбуот ва телевидение орқали чиқиш каби тарғибот тадбирлари ўтказилди.

Фош этилган жиноий қилмишлар мисолида хуфиена иқтисодиёт, иқтисодий жиноятлар, валюта ва пул маблағларининг гайриқонуний муомаласи, солиқ солинадиган манбаларни яширишга уриниш, яширин цехлар фаолиятининг жамиятга, фуқароларга етказадиган зарарлари тушунтириб берилмоқда.

Бошқармизимиз ходимлари жиноий қилмишнинг фош этибгина қолмай, билдиб-билмай, расмий рўйхатдан ўтмай иш юритаётган шахсларнинг фаолиятларини қонуний изга солишга кўмаклашишяпти. Тарғибот тадбирлари натижасида "Савдо барака" МЧЖ, "Саита текстил" МЧЖ, "Эркин тоза гуруч" хусусий фирмаси, "Алишер" хусусий савдо ишлаб чиқариш фирмаси юридик шахс сифатида давлат рўйхатидан ўтказилиб, уларда 29 та янги иш ўринлари яратилди. Албатта, бундай фаолиятнинг қонунийлиги тадбиркорнинг ўзига ҳам катта наф келтиради.

Бошқармизимиз ходимлари тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, ҳуқуқий ҳимоялаш борасидаги қонунчилик ижроси устида мунтазам иш олиб боришмоқда. Ушбу жараёнда хизмат ваколатини суиистеъмол қилиб, тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига пурут етказган 3 нафар банк муассасаси, 1 нафар газ идораси, 1 нафар электр тармоқлари корхонасининг мансабдор шахсларига нисбатан жиноят ишлари қўзғатилди.

Белгиланган ҳуқуқларини тасарруф этиб мажбуриятларини "унутиб" қўяётган, нафсининг ногорасига ўйнаб топан даромадини солиқ тўловларидан яширишга уринаётган тадбиркорлар ҳам учрамоқда. Олиб борилган тезкор-таҳлилий ишлар натижасида ана шу каби солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш ҳолатлари фош этилиб, давлат

Ахроржон ЖҲАХОНОВ,
СВОЖДЛҚК Департаментининг
Фаргона вилоят бошқармаси бошлиғи

бюджетига 15,1 млрд. сўм миқдорда қўшимча маблағлар ҳисобланди. Уларнинг 4,5 млрд. сўми ундирилди. Етказилган зарар ва қўшимча ҳисобланган солиқларнинг ундирилишини таъминлаш мақсадида суриштирув мобайнида кечитириб бўлмайдиган тергов ҳаракатларининг ўз вақтида ўтказилиши натижасида 609,1 млн. сўмлик пул маблағлари ва мол-мулклар хатланди.

Солиқ солинадиган манбаларни аниқлаш ва кенгайтиришга алоҳида эътибор қаратилди. Чунончи, 134 та ҳолатда солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан қасддан бўйин товлаш жиноятлари фош этилди.

Бошқарма ва ҳудудий бўлимларнинг материаллари асосида иқтисодиёт, солиқ ва валютга оид қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 266 та жиноят ишлари қўзғатилди. 21 та маъмурий ҳуқуқбузарликка оид ишлар ҳал қилинди.

Валютанинг ноқонуний айланмасига қарши кураш фаолиятимизнинг асосий йўналишларидандир. Ўтган ярим йилда 44 та ҳолатда валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда муомалага киритиш билан боғлиқ ҳуқуқбузарликлар аниқланиб, ҳуқуқбузарлардан салкам 50 000 АҚШ доллари, 182 000 Россия рубли, 20 000 қозоқ тенгеси, 14 200 қирғиз соми ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Мамлакатимиз фуқаролари банклардан муайян миқдорда валютани эркин алмаштиришлари учун имкониятлар мавжуд. Афсуски, айрим банкларнинг жойлардаги мутасаддилари бундан гаразли мақсадларда фойдаланишга уринишмоқда. Бошқармизимиз ходимлари банк муассасалари томонидан валюта "қора бозор"ларида ноқонуний иш кўраётган шахсларнинг валютга маблағлари билан таъминлишини аниқлаш ва бундай жиноий қилмишларга чек қўйиш тадбирларини ўтказишмоқда.

[Давоми 12-бетда]

Тадбиркорликнинг ҳуқуқий ҳимояси

Хусанбой РАҲМОНОВ,
Андижон вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори

Андижон вилояти прокуратураси томонидан кичик ва ўрта бизнес вакиллари, тадбиркорлар билан учрашув ўтказилди. Тадбиркорлар билан бевосита мулоқотда тегишли қонун ва қонуности ҳужжатларига таяниб саноат, қишлоқ ҳўжалиги, савдо ва хизмат кўрсатиш тармоқлари жадал ривожланиши учун яратилган имкониятлардан тўлақонли фойдаланиш, эркин фаолият юритишга ҳар қандай тўсиқларни бартараф этиш, туғилаётган муаммоларни қонуний ҳал қилиш, фаолиятга ноқонуний аралашувларга чек қўйиш масалалари муҳокама қилинди. Муҳокамада вилоят ҳқимлиги, ҳўжалик суди, Давлат солиқ бошқармаси, Марказий банк вилоят бошқармаси, санитария-эпидемиология маркази ва тааллуқли идораларнинг раҳбарлари ўз нуктаи назарлари, фикр-мулоҳазаларини баён этишди.

Вилоят прокурори Б.Дехқонов тадбиркорлик фаолиятига кенг йўл очиб берилгани туфайли мамлакатимизда, шу жумладан, Андижон вилоятида иқтисодиёт жадал суръатларда ривожланиб бораётганини мамнуният билан қайд этди. Президентимиз ва ҳукумат томонидан давлат идораларининг тадбиркорлик фаолиятига аралашувини қатъий чекловчи, уларнинг ҳуқуқий ҳимоясини кафолатловчи бир қатор муҳим аҳамиятга эга норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Иш бошлаш учун зарур ҳужжатларни расмийлаштириш жараёни соддалаштирилди ҳамда жадаллаштирилди. Солиқ идораларига ҳисоботларнинг ҳар ойда эмас, уч ойда бир тақдим этилиши, ягона солиқ тизимининг кенг қўлланиши, солиқлар ва бошқа тўловлар миқдорининг камайтирилиши, назорат органлари томонидан ҳуда-бе-ҳуда, асоссиз текширишларга чек қўйилиши тадбиркорларнинг иш бошлашлари ва фаолият доираларини кенгайтириб боришлари учун қулай шарт-шароитларни яратди. Бунинг натижасида тадбиркорлар сафи кенгайиб борапти. Айни чоғда вилоятда 41 мингта янги ўрта ва кичик бизнес, яқка тартибда тадбиркорлик, деҳқон ёки фермер ҳўжалиги юритиш билан машғул тадбиркорлик субъектлари фаолият кўрсатишяпти.

Тадбиркорлар ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватланишяпти. Давлат мулк кўмитаси вилоят бошқармаси ҳўзуридаги давлат мулкни ижарага бериш маркази томонидан умумий майдони салкам 4000 кв. метр бўлган 80 та бўш турган бино ва ишоотлар шартнома асосида тадбиркорларга фойдаланишлари учун топширилди.

Тижорат банклари янги иш жойларини яратиб фаолиятларини кенгайтиришни кўзлаган деҳқон ва фермер ҳўжаликлари, корхоналарга иш билан таъминлашга кўмаклашувчи жамғарма ҳисобидан 1,2 млрд. сўм имтиёзли кредит беришди. Вилоят прокуратураси органлари томонидан тадбиркорларнинг иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Қонунбузилиш ҳолатлари бартараф этилмоқда.

Очик мулоқотдаги суҳбат асосида тадбиркорлар ўзларини қизиқтирган бевосита иш жараёнларига тааллуқли саволларига тўқис жавоблар, муаммоларни ҳал этиш борасида зарур йўл-йўриқ ва маслаҳатлар олишди.

ҳалла фуқаролар йиғини ҳудудидаги Саодат кўчасида фуқаролар Э.Назаров, Ш.Ҳўлиев, Н.Масалиев ўзаро жиноий тил бириктириб назорат тартибда "мижоз" сифатида мувожаат қилган А.Қамоллова 5200 АҚШ доллари эвазига 815,22 грамм опийни пуллашяётган вақтда қўлга олинди.

Судлар томонидан 2010 йилнинг биринчи чораги давомида гиёҳвандлик билан боғлиқ жиноятларни содир этган 101 нафар судланувчига нисбатан озодликдан маҳрум этиш, 9 нафарига нисбатан ахлоқ тузатиш иши жазоси тайинланди. Шунингдек, 9 нафар судланувчига гиёҳвандликка йўлққанлиги сабабли Жиноят кодексининг 96-моддасига асосан жазони ўташ жойларида гиёҳвандликка қарши тиббий йўсиндаги мажбурий даволаниш белгиланган.

Кези келганда айтиш жоизки, гиёҳвандликка қарши кураш барча ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари, маҳалла, фуқароларнинг ҳамкорликлари доимий фаолиятини, ҳўшёрлик ва огоҳликни талаб этади. Бу борада гиёҳвандлик воситалари тарқалиши тизимининг асосий йўналиши - ташувчи ва сотувчи шахсларни аниқлаш, уларни фош этиш юзасидан тезкор-тергов ишларини қучайтириш ҳамда айбдорларни жиноий жавобгарликка тортиш масаласида қатъиятлик кўрсатиш, унинг оғир, фожиали оқибатларидан жамоатчиликни огоҳ қилиш орқали аҳолининг ижтимоий фаолигини ошириш вилоят прокуратураси органлари олдидagi устувор вазифадир.

Мазмунига "аср вабоси" деб изоҳ беришга гиёҳвандлик не-не фожиалар, қабих жиноятлар солиқ этилишига сабабчи бўлмайди, дейсиз. Бинобарин, ўлат сингари инсоният ҳаётига таҳдид солувчи, тарққийёт илазига бола урувчи гиёҳвандлик XXI аср иллати сифатида ҳам қораланади.

Гиёҳванд кимса тақдир билан боғлиқ чизгилар — боши берк кўча, давоси йўқ дард азоблари, пароканда оилалар, ота-она, фарзандлар изтироби... Энг фожиали томони, бундай кимсалар гиёҳвандликнинг бир марталиқ ҳуморини ёзиш, бутун вужудини қийнаётган исканжардан қутулиш учун ҳар қандай қабих жиноятга осонгина қўл уварсади. Ундайларнинг эртаси йўқ, улар тубсиз жар ёқасида турган ночор одамга ўхшайди.

Аммо, таассуфки, ана шундай аҳволга забун қилишнинг бахтсизлиги эвазига бойиб қолган орусида юрган, таркибида гиёҳванд моддалар мавжуд ўсимликларни парваришляётган, захри қотили кўнгири йўлар ила гайриқонуний тарзда республикамиз ҳудудида олиб киришга уринаётган - наркотики билан шугулланыётганлар ҳам тез-тез учраб турилади.

Ижтимоий ҳавфи бутун жамиятга, давлатга, инсониятга таҳдид солувчи гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишдан иборат жиноятлар-

Сўнгги манзил — боши берк кўча

нинг олдини олиш, фош этиш, тергов қилиш, тезкор излов ва қидирув ишлари олиб бориш, жазо муқаррарлигини таъминлашда вилоят прокуратураси ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ҳамкорлигидаги фаолияти ўз самарасини кўрсатмоқда.

Таҳлилларда аниқланишича, вилоят бўйича 149 нафар шахс наркотик моддалар билан боғлиқ жиноятларни содир этган. Наркология диспансерида 1469 нафар гиёҳванд профилактик ҳисобда туради. Таркибида гиёҳванд моддалар бўлган маҳсулотларни нотиббий равишда истеъмол қилувчилар учун қонунга зид тарзда 5 та бангхона аниқланганлиги ҳақидаги факт кишини ташвишга солади. Зеро, ҳисобда турган гиёҳванднинг ҳам, бугун бангхона "хизмати"дан фойдаланаётган "мижоз"ларнинг ҳам ота-онаси, оиласи, фарзандлари бор-ку, ахир! Афсуски, маънан сўқир, наркокуръерлиқни касб қилиб олганлар бировининг фожиаси, ночорлиги ортдан пул топиш, бой бўлиш илинжида тубаник-

Хайрулло ҲАСАНОВ,
Бухоро вилоят прокуратураси бўлими бошлиғи
Моҳира ШАКАРОВА,
журналист

дан қайтишмайди.

2010 йилнинг 4 феврал кўни фуқаро М.Холмиров ўғли Жўрабек билан олдиндан жиноий тил бириктиради. Фуқаро Алиқул Мансуров билан бир гуруҳ бўлиб Хоразм вилоятининг Урганч шаҳрида героин гиёҳванд воситасини унинг бошқарувидagi "Нексия" русумли автомашининг газ балонига яширган ҳолда олиб бориш учун 4000 АҚШ доллари ўзаро келишадилар. А.Мансуров 1000 АҚШ доллари хизмат ҳақи учун берилишини эшитиб, 13 донга целлофан халатчаларга қадоқланган 8340 грамм героин гиёҳванд воситасини қонунга хилоф тарзда етказишмоқчи бўлган. Аммо бунга йўл қўйилмади.

Шунингдек, Қорақўл туманида ўтказилган тадбир жараёнида, "Дустлик" ма-

2010 йил — Баркамол авлод йили

Ғамжўрликлар қўршовида

Туродбек ЛАТИПОВ,
Зафаробод туман прокурори

Мамлакатимизда вояга етмаган ёшларга эътибор, уларга ғамжўрлик кўрсатиш давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Бунини "Бола ҳуқуқлари тўғрисида"ги Конвенция мамлакатимизда ратификация қилинганидан, "Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонун қабул қилинганидан ҳам билиш мумкин.

Бундан ташқари, республикаимизда вояга етмаганлар ишлари бўйича идоралараро комиссия ҳам фаолият кўрсатиб келмоқда. Буларнинг барчаси эртанги кунимиз эгаларининг пухта билим олишлари, ҳар жиҳатдан баркамол бўлиб улғайишларини таъминлашга қаратилган. Зеро, 2010 йилнинг "Баркамол авлод йили" деб эълон қилинишидан кўзланган мақсад ҳам шу.

Туман прокуратураси вояга етмаганларга оид қонунлар ижроси, уларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланидиган манфаатларини ҳимоя қилиш, улар ўртада ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш юзасидан амалга оширилаётган ишларини доимий назоратда олган. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар фаолиятини янада тақомиллаштириш ҳақида"ги Қарори ижроси доимо ўрганиб борилаётган.

Фикримизни Зафаробод туман ҳокимлиги ҳузуридаги Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия фаолияти мисолида давом эттирадиган бўлсак, қуйидагиларни эътироф этишга тўғри келади. Туман ҳокимлиги ҳузуридаги Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия ўз фаолиятини белгиланган режа ва ушбу йўналишда қабул қилинган қонун, қонуноти ҳужжатларида белгилаб берилган вазифаларнинг ижросини таъминлашга қаратиб келмоқда. Бунини 2010 йилнинг ўтган даврида амалга оширилган ишлар мисолида ҳам кўриш мумкин.

Туманда истиқомат қилувчи аҳолининг 40 фоизга яқини - 18735 нафарини вояга етмаган ёшлар ташкил қилади. Ана шу ёшлар билан ишлашнинг давр талаби даражасига кўтариш асосий вазифалардан бири қилиб белгиланган. Ёшларга билим бериш билан 21 та умумтаълим мактаби, касб-ҳунар ўргатиш билан 3 та коллеж жамоалари шугулланаётган бўлса, уларнинг турли соҳалардаги иқтидорларини юзага чиқариш, бўш вақтларини мазмунли ўтказиш учун 3 та мактабдан ташқари таълим муассасалари фаолияти йўлга қўйилган. Болалар ва ўсмирлар спорт мактаби, ўқувчилар ижодий маркази, болалар музика ва санъат мактабиди минглаб ёшлар ўз қизиқишлари асосида турли тўғаракларга қатнашиб келмоқда. Ёшларнинг истаклари ҳисобга олиниб, ўтган йили болалар ва ўсмирлар спорт мактаби қошида бадиий гимнастика гуруҳлари очилиб, унга 90 нафардан зиёд қизлар жалб этилди.

Комиссия йиғилишларида мутасадди

ташкилотлар, ички ишлар бўлими ВЕҲ-ХОООГ нозирлари билан ҳамкорликда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида вояга етмаганлар таълим-тарбияси аҳоли бир неча марта муҳокама қилинган. Ўтказилган текширишларда 3 нафар ўсмир касб-ҳунар коллежларига қабул қилинган бўлса-да, мунтазам равишда машғулотларга қатнашмай келаётгани аниқланди. Жумладан, 1993 йилда туғилган Ботир Тўхтаев, 1992 йилда туғилган Мўқимжон Шарифов қишлоқ ҳўжалик касб-ҳунар коллежига бормасдан юрган. Бу масала комиссия йиғилишида муҳокама қилинган, улар ИИБ томонидан профилактик ҳисобга олиниб ва ўқишга қатнашишни назорат қилиб борилди.

Комиссия тавсияси билан "Қамолот" ЕИҲ туман бўлими, халқ таълими бўлими, касб-ҳунар коллежлари маънавий-маърифий йўналишларда кўплаб тадбирлар ўтказиб келмоқда. Хусусан, жорий йилнинг февраль ойида маиший хизмат касб-ҳунар коллежиди "Сиз тарихни биласизми?" кўрик-танлови, Зафаробод марказий ўйингоҳида "Миллий ўйинлар" фестивали, шунингдек, "Миссионерларга алданманг ва эргашманг", "Қамалак билимдонлари" ва бошқа номдаги турли спорт мусобақалари ўтказилиб, ғолиблар моддий ва маънавий рағбатлантирилиб келинмоқда.

Ёз фасли ўқувчилар учун қўнгилли дам олиш мавсуми ҳисобланади. Лекин шу билан бирга таътилга чиққан ўқувчиларни назоратсиз қолдириш турли хил қўнгилсиз воқеаларнинг келиб чиқишига сабаб бўлишини ҳам унутмаслик керак. Шу боис комиссия ва тегишли ташкилотлар ҳамкорлигиди ёғи мавсумда имкон борича кўпроқ болаларни дам олиш масканларига, тўғаракларга, спорт мусобақаларига жалб қилиш тадбирлари ишлаб чиқилган. Қўлаб болалар "Жилгача" оромгоҳида, 3-мактаб, "Феруз" МТМ базасида ташкил этилган қисқа муддатли кундузги оромгоҳларда қўнгилли дам олишмоқда. "Баркамол авлод йили" му-

носабати билан кам таъминланган оилаларда вояга етмаган, ногирон, боқувчисини йўқотган 30 нафар болаларга оромгоҳларга беғуп йўлланмалар берилди.

Туман прокуратураси, "Қамолот" ЕИҲ туман бўлими, туман ҳокимлиги вояга етмаганлар ишлари бўлими, туман халқ таълими бўлими ҳамкорлигиди "Баркамол авлод йили"га бағишлаб бир қатор маданий-спорт тадбирлари ўтказиб келяпти. Яқинда Зафаробод шаҳарчаси марказий ўйингоҳида ўтказилган ана шундай тадбирлардан бири "Қамолот кубоғи" деб номланди.

Мазкур спорт мусобақасида тумандаги умумтаълим мактаблари футбол жамоалари қатнашди. Қизгин беллашувлар остида ўтган мусобақаларда мутлақ ғолиблик тумандаги 10-мактаб жамоасига насиб этди. Ундан кейинги фахрли ўринларни 17, 18-мактаб жамоалари эгаллашди. Ғолиблар ташкилотчилар томонидан эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Шуни ёлда тутиш керакки, вояга етмаганлар билан ишлаш нафақат шу йўналишдаги комиссия ёки ҳуқуқ-тарбиёт органларининг вазифаси. Айни пайтда барча давлат ва жамоат ташкилотларининг ҳам бу борада ўз ўрни ва вазифаси борлигини унутмаслик керак. Ана шу ташкилотларнинг ҳамкорлигиди иш олиб бориши вояга етмаганлар томонидан содир этилиши мумкин бўлган турли қўнгилсизликларнинг олдини олиб, уларнинг бўш вақтларини қўнгилли ўтказишга имкон яратди. Зеро, ёшлар таълим-тарбиясини тўғри йўлга қўймасдан, улар ўртасида ҳуқуқий тарбиёт ишларини қучайтирмасдан, вояга етмаганларга оид қонунлар ижросини меъёрига етказмасдан туриб, баркамол авлоднинг вояга етказиш мумкин эмас. Туман прокуратураси бу борадаги назорат ишларини қучайтириш, вояга етмаганлар билан ишлаш комиссияларининг давр талаби даражасида фаолият кўрсатишига эришиш йўли билан баркамол авлод тарбиясига ўз ҳиссасини қўшаверади.

Мустақиллик — буюк неъмат

Ҳамзабек ФОЗИЛОВ,
Бухоро вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

Истиқлол туфайли қўлга киририлган ишлар салмоғи шу қадар улканки, уларни санаб адоғига етиш мушкул. Илм-фан, саноат, иқтисодиёт, спорт ва маданият, қўйингки, ижтимоий ҳаётнинг ҳар бир жиҳасида янгиланиш, тақомиллашув, тараққиётни кузатасиз.

Мустақиллик яратиб берган имкониятлар халқнинг ҳуқуқий маънавиятини юксалтириб, ҳақ-ҳуққини англашга, эрк ва озодликни қадрлашга ўргатди.

Ўн тўққиз йил давомида суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилган ислохотлар мазмун-моҳиятида инсон манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимояси орқали жаҳонга ва давлат тараққиёти, одамлар турмуш фаровонлиги масаласи мўжассам.

Мулоҳаза қилиб кўрилса, ҳар бир тизимда қонуний асос, муштаҳкам ҳуқуқий механизм яратилди. Бугун ёшларимиз билими, иқтидори, интеллектуал салоҳиятини намойён этиши учун исталган хорж мамлакатиди Ўзбекистон номини оламга танитиш қудратига эга. Жаҳон бозорлари пештахталарида рақобатбардош маҳсулотлари билан дунёни лол қолдираётган ўзбекистонлик тадбиркор билан фахрланмай бўладими!

Харакатсиз қонунлар қабул қилинган даврлар тарихга айланди. Бугун янги қонун қабул қилинаётганда халқнинг тақдир ва фикр-мулоҳазалари ҳисобга олинмоқда. Бинобарин, қонунлар халқ учун, жаҳонга учун шунчаки эмас, балки том маънода хизмат қилаётди.

Мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимини, ҳуқуқий давлатни шакллантиришнинг муҳим таркибий қисми сифатида чўқур ислох этиш ва эркинлаштириш бўйича янги концепция ҳаётга татбиқ қилинди. Судларнинг иттиҳослашуви замирида ҳам одил судлов сифатини яхшилаш орқали инсон манфаатларини муҳофаза қилиш мақсади мўжассам. Суд қарорларининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш мақсадида суд қарорларини ижро этадиган департамент фаолияти йўлга қўйилди.

Адолат, инсонпарварлик тамойилларига асосланган жиноий жазо тизимини эркинлаштиришга доир қўрилган чора-тадбирлар муҳим социал ва ижтимоий-сиёсий аҳамиятга эга эканлигини ҳаёт кўрсатди. Зеро, гап жазонинг нечоғлики оғир-енгиллигиди эмас, балки унинг муқарарлигиди эканлигини одамлар тушуниб етди. Оғир ва ўта оғир тоифадаги жиноятларнинг 75 фоизга яқини ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган ва унча оғир бўлмаган жиноятлар тоифасига ўтказилиши, жиноят кодексидаги жиноят содир этган шахс етказилган моддий зарарни тўлиқ қоплаган тақдирда, суд томонидан унга нисбатан озодликдан маҳрум этиш тарикасида жазо тайинлашга йўл қўймайдиган нормаларнинг кенгайтирилиши фуқароларнинг қонунларга ишончини оширди. Қонунни жазолашни "механизм" деб эмас, балки ҳимоя қилувчи восита деб тушунаётган бўлишди.

Мухтасар қилиб айтганда, ўн тўққиз йил илгари тамал тоши қўйилган ҳуқуқий демократик давлат бўйи кўрсатди. Жаҳон ҳамжамиятида муносиб ва муштаҳкам давлатга эга Ўзбекистон тараққиёт сари дадил одимлар экан, унинг қадамлари шахдам ва собиб. У ҳеч қандам кам эмас. Бағрида янгича фикрлайдиган, интеллектуал салоҳиятли, маънавий жасоратли, ҳисмонан бақувват фарзандлари улғайётганлиги, сарҳадлари тинч, халқини турмуши фаровон, келажаги буюклигидан далолатдор. Зотан, мустақиллик — буюк неъмат.

Битирувчилар иш билан таъминланмоқда

Фарғона вилоят прокуратураси ҳамда шаҳар прокуратураси ёшлар, вояга етмаганларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасида фаол иш юритапти. Битирувчи ёшларни ишга жойлаштиришга алоҳида эътибор қаратиляпти. Касб-ҳунар коллежларининг маъмуриятлари саноат, хизмат кўрсатиш корхоналари билан тузилган битимларга мувофиқ битирувчилар ишга жойлаштирилади. Шунингдек, вилоят прокуратураси ҳамда шаҳар прокуратураси шаҳар ҳокимлиги ва бандликка қўмақлаштириш маркази билан ташкил этаётган бўш иш ўринлари ярмаркаларида катта ёшдаги ишчилар қатори битирувчи ёшлар ҳам ишга йўлланмалар олишмоқда.

Ўтган ҳафтада вилоят прокуратураси, шаҳар прокуратураси, шаҳар ҳокимлиги ва бандликка қўмақлаштириш маркази ўзаро ҳамкорликда навбатдаги меҳнат ярмаркасини ташкил қилишди. Барча иш излаётганларни хабардор этиш мақсадида маҳаллий телевидение ва матбуот наشريлари, кўргазмалар воситалар орқали бўлажак бўш иш ўринлари ярмаркаси реклама қилиб борилди. Бундан ташқари МФЙ фаоллари, жойлардаги бандликка қўмақлаштириш марказининг вакиллари ва ИИБ ҳудуд нозирлари маҳалла-лардаги ишсиз фуқароларни ярмаркага жалб этишди.

Фарҳоджон НАЗАРОВ,

Фарғона шаҳар прокурорининг ўринбосари

Шаҳарнинг Ал-Фарғоний номли хиёбонида 120 га яқин корхона ва ташкилотлар стенд ва бошқа кўргазмалар воситалар орқали ўзларидаги бўш иш ўринларига ишга киришга даъват қилишди.

Ярмарканинг очилиш маросимида шаҳар ҳокими, шаҳар прокурори мўқаддам ўтказилган ярмаркада танлаган соҳалари бўйича йўлланма олиб муқим ишлаб бошлаган ёшларга тантанали равишда меҳнат дафтарчаларини топширишди.

Меҳнат ярмаркасида 2500 га яқин фуқаролар, шу жумладан, 1000 нафардан зиёд коллежларнинг битирувчилари қатнашди. Уларнинг 680 нафарига, шу жумладан, 348 нафар битирувчи ёшларга ўзлари танлаган корхона ва ташкилотларда иш бошлашлари учун йўлланмалар берилди. 1800 нафардан зиёд фуқароларга уларни қизиқтирган масалалар бўйича "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида"ги Қонун, Меҳнат кодекси ва ижтимоий мулоҳазага оид меъёрий ҳужжатлар асосида ҳуқуқий маслаҳатлар берилди.

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

Пайариқ туман бандликка қўмаклашиш маркази меҳнат нозир Н.Нахолов марказ директори номига 3-гурӯх ногиронлари А.Мингбоева ва Р.Азизовлар номидан ишга жойлаштиришни сўраб, сохта аризалар ёзиб, "Илҳом" хусусий фирмасига ишга жойлаштирилганлиги ҳақида қалбаки ҳужжатларни расмийлаштириб, фирма раҳбарининг имзоларини сохталаштирган. Худди шундай, ушбу марказнинг яна бир меҳнат нозир А.Азизов марказ директори номига 3-гурӯх ногиронлари М.Бердикулов ва Л.Мансуровлар номидан ишга жойлаштиришни сўраб, сохта аризалар ёзиб, уларнинг "Ўткир" хусусий фирмасига ишга жойлаштирилганлиги ҳақидаги сохта ҳужжатларни расмийлаштириб, фирма раҳбарининг имзоларини сохталаштирган. Ушбу ҳолат юзасидан туман прокурори номидан Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилиб, айбдор шахслар жавобгарликка тортилди.

Булунғур туман бандликка қўмаклашиш маркази меҳнат нозир Х.Қаршибоев турмуш ўртоғи Ш.Бутаева "Тулистон" маҳалласидан бир нафар 2 ёшча ва 2 нафар 16 ёшча бўлган фарзандлари учун нафақа пуллари олдидан турган бўлишига қарамасдан, ҳужжатларни сохталаштириб, "Меҳржон" маҳалла фуқаролар йиғинидан 2009 йил январь-сентябрь ойларидан 750.000 сўм нафақа пуллари ноқонуний олиб ўзлаштирган. Ушбу қилмиши учун энди у қонун олдига жавоб бермоқда.

Ушбу соҳда ўтказилган назорат тадбирлари давомида аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан ноқонуний ҳуқуқий ҳужжатларга 52 та протест келтирилди, 6 та тақдимнома киритилиб, 10 нафар шахс интизомий ва маъмурий жавобгарликка тортилди. Судларга 74,4 млн сўмлик 151 та ариза киритилди.

"Маҳалла - ота-онани" деган ҳикмат бор. Унинг замиридаги мазмун-моҳият асрлар давомида шаклланиб келган. Кимнинг қандай яшаётгани, оилавий шароити, ҳуқуқи, одоб-ахлоқи маҳалла аҳлига қўндек равшан. Айниқса, отахонлари-ю онахонлари маҳалланинг кўрки, виждони, тарбия-

чиси, маслаҳатчиси. Маҳаллани катта бир оилага қўйиш мумкин. Ҳукуматимиз худди ана шу жиҳатда катта эътибор қаратмоқдаки, бу фақат ва фақат ижобий натижалар бермоқда. Аҳолининг кам таъминланган қатламни аниқлаш, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш, айниқса ёш болали оилаларни моддий қувватлаш давлатимизнинг одилона сиёсатининг асосини ташкил этади. Ўсиб келаётган ёш авлод, фарзандларимиз баркамол вояга етиши лозим. Ана шу моддий ёрдамлар ўзининг ҳақиқий эгасига етиб бориши учун ўзини-ўзи бошқариш органлари катта ишонч билдирилган.

Ўтган даврда фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари томонидан 42628 нафар фуқароларнинг нафақа тайинлаш тўғрисидаги аризалари кўриб чиқилган. "Вояга етмаган болалари бўлган

Инсон азиз, Ватан муқаддас

Облақул АЗИМОВ,

Самарқанд вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари

оилаларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида"ги Нинсоннинг 15-бандига асосан нафақага муҳтожларни аниқлаш учун фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари ҳузурида махсус комиссия фаолият кўрсатмоқда.

Ўтказилган текширишларда, айрим маҳалла фуқаролар йиғинлари мансабдор шахсларининг хизмат вазифаларига масъулиятсизлик билан ёндашиб келганликлари оқибатда тамагирик, суниестемолчилик, қонунсиз нафақалар тайинлаш ҳолатларига йўл қўйилгани аниқланди.

Нарпай туманидаги "Олтиўғил" маҳалла фуқаролар йиғини раиси И.Полянова фуқаро Г.Жуманазаровдан 2 ёшча фарзанди учун берилиши лозим бўлган нафақа пулини чиқариш эъзига бир ойлик нафақа пули, яъни 76000 сўмини пора тариқасида талаб қилиб, олаётган вақтида жиноий қилмиши фош этилди. Ҳозирда маҳалла аҳлининг ишончини оқлай олмаган раис опа қонун олдига жавоб бермоқда.

Булунғур тумани "Дўстлик" маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида яшовчи М.Холматовга эса фарзандига 2 ёшча бўлган нафақа пулини олиш учун ўли туман болалар ва ўсмирлар спорт мактабиди ишламаса-да, унинг иш ҳақи тўғрисидаги ҳужжатларини қалбакилаштириб, маҳалла фуқаролар йиғинига тақдим қилган. Натижада у 2009 йил июль-декабрь ва 2010 йил январь-март ойлариди жами

626 минг сўм миқдорида нафақа пулларино ноқонуний равишда олиб келган. Мазкур ҳолат юзасидан М.Холматовга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Нафақа ва пенсияларни тўлашга масъул бўлган айрим корхона, ташкилот, банклар ва бошқа идораларнинг мансабдор шахслари томонидан нақд пуллар ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилинганлигини қандай тушуниш мумкин?!

Пайариқ туман почта алоқа тармоғи хазиначиси Ж.Ариқкулов ўзига ишониб топширилган 9 млн. 535 минг сўм, хазиначи Б.Абдуллаев 3 млн. 110 минг сўм, Ж.Ачи-

нафар шахс маъмурий, 47 нафар моддий жавобгарликка тортилди, 6 та жиноят иши қўзғатилди.

Яна бир мисол. Нарпай туман катталар поликлиникаси мансабдор шахслари "Никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш тўғрисида"ги Низом талабларини қўпол равишда бузиб, 2008 йилда 217 нафар, 2009 йилда 73 нафар никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказмасдан, уларга сохта тиббий ҳулосалар ёзиб, имзолаб беришган. Оқибатда туман ФХД бўлими ушбу тиббий ҳулосаларга асосланиб, кўриклдан ўтмаган 290 нафар никоҳланувчи шахсларга никоҳ гувоҳномаларини расмийлаштириб берган.

Буни қандай изоҳлаш мумкин? Бу бефарқликми, юзхотирчиликми ёки бунинг замирида бошқа манфаат борми? Ўзингиз баҳо беринг.

Мазкур ҳолат юзасидан Нарпай туман катталар поликлиникаси мансабдор ва масъул шахсларига нисбатан жиноят иши қўзғатилди. Терговда улар нима сабабдан сохта тиббий ҳулосалар берганлигини изоҳлаб беришди.

"Евроазиаспорт" МЧЖга қарашли дорихонада лицензия битимининг талаб ва шартларига асосланган ҳолда дори воситалари ва тиббий буюмларнинг сифати юзасидан мутахассислар иштирокида ўтказилган текширишда 9 турдаги шубҳа уйғотган дори воситаларининг намуналари танлаб олинди, текшириб қўрилди. Дори моддалар сифатини назорат қилиш ва стандартлаштириш лабораториясининг таҳлилга кўра, "Солкосерил маз", "Фарингосепт", "Финалгон", "Сольфацил", "Ципролет", "Целестолерм-В" дори воситалари норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқ эмаслиги аниқланиб, "Евроазиаспорт" МЧЖ раҳбари А.Қосимовга нисбатан жиноят иши қўзғатилди. Ўз фойдасини ўйлаб юртдошларининг соғлиғига ҳиёнат қилаётган бу шахс энди қилмиши учун қонун олдига жавоб беради.

Иштихор туманлараро 12-сонли тиббий меҳнат эксперт комиссияси раиси Н.Шукуров Оқдари туман тиббиёт бirlашмасида фаолият юритгаётган оқ халат соҳибни Ш.Шомахсидов билан жиноий иш билан қўриқиб, фуқаро Х.Худойбердиевни 2-гурӯх ногиронлигига чиқариб бериш эъзига 300 АҚШ

долларини пора тариқасида талаб қилиб олган вақтида жиноят устида қўлга олиниб, уларга нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилди.

Вилоят Ортопедия ва шикастланишлар шифохонаси пуллик хизмат хазиначиси Х. Бободўстов беморлар томонидан 2009 йил 8 октябрдан 2010 йил 2 апрелга қадар кассага кирим ордерлари билан топширилган 59 миллион 362,6 минг сўм пуллари ўзининг шахсий манфаатлари йўлида ишлатиб, ўзганинг жуда кўп миқдордаги маблағларини ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилган. Шунингдек, шифохонада "Кристал Корол Трайд" МЧЖ томонидан 25 миллион сўмлик таъмирлаш ишлари бажарилганлиги ҳақида ҳужжатлар расмийлаштирилган, бироқ қайта назорат ўлчоми ўтказилганда 10 миллион 715,6 минг

сўмлик таъмирлаш ишлари ҳақиқатда бажарилмаганлиги аниқланиб, шифохона мансабдор ва моддий жавобгар шахсларига нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Оқорда қайд этиб ўтилган дилини хира қиладиган мисоллар санокли бўлса-да, афсуски учраб турибди. Хўш, бунинг сабаби нимада, қандай омиллар бунга шароит яратаяпти? Ақсарият ҳолларда фуқароларимизнинг бефарқлиги, ўз ҳақ-ҳуқуқларини билмаслиги ёки андишга бориб ён-атрофда бўлаётган қонунбузарлик ҳолатларига кўз юмганлиги бундай сабаб бўлмаётганми?

Мустанқиллигимизнинг дастлабки қўнлариданоқ юртимизда фақат қонунга таянган ҳолда эркин фуқаролик жамияти қуришни олий мақсад қилиб қўйганмиз. Бунинг учун ҳар бир фуқаро, айниқса, ёшларимиз амалдаги қонунларимизни пухта ўзлаштириб, ҳар қандай қонунбузилиш ҳолатларига дуч келганда унга қарши ўз муносабатини билдириши, қайси давлат идорасига мурожаат қилишни билишлари зарур деб ўйланган. Бундай иллатлар қарши нафақат ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар, балки кенг жамоатчилик ва ҳар бир фуқаро фаол курашиши лозим. Ана шунда мамлакатимизда қонун устуворлиги таъминланади. Зеро, Президентимиз ибораси билан айтганда, "Ҳуқуқий давлатнинг куроли ҳам, ҳимояси ҳам, кўзи ҳам, сўзи ҳам қонундир".

билан бирга 2008 йилнинг 12 апрель кунин Андижон вилояти орқали қўшни Қирғизистон Республикасига айланма йўллар орқали ўтди. У ердан самолётда БААнинг Дубай шаҳрига чиқиб кетди.

Мавжуда ҳам паспортига чет элга чиқиш учун рухсат берадиган муҳр урдирмаганди. У бу айбини қайтаётганида билди.

Мавжуда Мавлонова ҳам чет элга ноқонуний равишда чиқиб келгани учун суд унга нисбатан жарима жазоси тайинлади.

Ораимизда ҳали ҳам чет элга чиқиш тартибини бузаётганлар талайгина. Бир кун келиб, ватан соғинчи бундай кимсаларни орталарига қайтишга мажбур этади ва чегаралар ўтишда ноқонуний равишда чиқиб кетгани аён бўлади. Бундай жиноятга йўл қўйилганда барибир қонун олдига жавоб беради.

Хар нарсанинг қонун-қондаси бўлгани каби фуқароларимизнинг чет элга чиқиш ва кириши ҳақида ҳам меърий нормалар белгиланган. Аммо ҳамма ҳам буни билавермайди. Оқибатда эса...

Жомбой туманида туғилиб ўсган Дилрабо Зиятова мактабни тугатганидан сўнг бирон жойда ишлашни ҳам, ўқишга киришни ҳам истамасди. У оиласидаги кундалик жанжаллардан безор бўлиб, узокрок жойга ишлаш учун кетмоқчи бўлди. У бу мақсадига тезда эришди ҳам.

2007 йилнинг 27 октябры кунин Дилрабо Тошкент шаҳридан самолёт орқали Озарбайжон Республикасининг Боку шаҳрига чиқиб кетди. Аммо у паспортга чет элга чиқиш учун рухсат берадиган муҳрини урдирмаганди. У шу кетишда Бокудан Бирлашган Араб Амирлигининг Дубай шаҳрига йўл олди.

Визангиз борми?

Эгамберди РЎЗИЕВ,
Жомбой туман прокурори

Дилрабо Дубайда анча вақт яшагандан сўнг она ватанига қайтишни истаб қолди. Бу сафар ҳам у айланма йўллар орқали уйига етди оқмоқчи бўлди. Шу мақсадда аввал Қозоғистон Республикасининг Олма-Ота шаҳрига, сўнгра Қирғизистон Республикасининг Ўш шаҳрига самолётда учиб келди. Ўш шаҳридан Ўзбекистон Республикасига ўтиш масканиди унинг паспорти текширилганда паспортда чет элга чиқиш визаси йўқлиги аниқланди.

Шундан сўнг Дилрабо Зиятова қонун олдига жавоб берадиган бўлди. Суд унга нисбатан 7.536.000 сўм миқдорида жарима жазоси тайинлади.

Охирини ўйламасдан қилинган ҳар

қандай ноҳўя хатти-ҳаракат жиноий жавобгарликсиз қолмайди. Айланма йўллар орқали чет элга чиқишни ихтиёр этганлар, бир кун келиб ана ўша йўлдан қайтишни билади. Аммо баъзилар ким билди ўтирибди, қабилида иш тутайди.

Жомбой туманида истиқомат қилувчи Мавжуда Мавлонова ҳам оиласидан ажрашган, Азиза исмли аёл билан таъиниш қолди. Аёл унга бирдан бойиб кетиш йўлларини айтиб, чет элга ишлаб келишни таклиф қилди. Мавжудага аёлнинг таклифи маъқул тушиб, у

Уй-жойлар аҳоли кўнглидагидек қурилаяпти

Халқимиз меҳмондўст ва яшайдиган уй-жойлар кенг, шинам, замон талабларига мос равишда қурилган бўлиши лозим. Йилдан-йилга қишлоқ жойларида замонавий усулда уй-жойлар қуриш ишлари кенгаймоқда. Самарқанд вилоятида қурилаётган уй-жойлар ҳам аҳолига қулайликлар яратиш мақсадини кўзлайтиради.

Президентимизнинг қишлоқ жойларида уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирларга доир Қарори халқимиз турмуш шароитларини юксалтириш, ҳар бир оила фаровонлигини юқори даражага кўтаришдек улук мақсадларга йўналтирилган. Қарорда қишлоқда яшайдиган аҳолини барча қулайликларга эга, миллий анъаналарга йўлланган ҳамда замонавий архитектура талаблари асосида, барча коммунал хизматлар мужассам бўлган уй-жойлар билан таъминлаш мақсадимиз тараққиётнинг ҳозирги босқичидаги энг муҳим вазифалардан, деб белгиланган.

Бу уйлари бунёд этишда ҳар бир ҳудуднинг табиий-иқлим шароити, ижтимоий-демогра-

фик ҳусусиятлари ҳисобга олинди, шунга мос намунавий лойиҳалар танланди. Янги уйлarning аҳолига "Қишлоқ қурилиш банк"нинг узоқ муддатли имтиёзли кредити асосида берилиши халқимизга маъқул тушмоқда. Талабдорлар уй-жой нархининг 25 фоизинигина олдиндан тўлаб, қолган қисmini, яъни банк кредитини 15 йил давомида босқичма-босқич тўлаб боришади. Ўтган йил банк томонидан ушбу янги уй эгаларига 2 миллиард 260 миллион сўмдан зиёд кредит ажратилди.

Аҳамиятлиси, уй эгаси қурилиш учун вақтинчи сарфлаб юрмайди, турли хил сарсонгарчиликлардан холи бўлади. Қурилиш жараёнини бевосита кузатиб, ўзи учун бунёд этилаётган уй бўйича таклифларини билдириб боради. Яъни, асосий лойиҳадан ташқари, кичик ўзгариш ва қўшимчалар киритиши мумкин бўлади. Мисол учун, ўтган йил қурилган уй эгалари келишган ҳолда бир хил дарвоза ўрнатишди, ободонлаштириш ишларини ҳам биргаликда, қўни-қўшни билан маслаҳатлашган ҳолда бажаришди.

Жорий йилда вилоятимиз-

нинг 14 та туманида "Қишлоқ қурилиш инвест" инжиниринг компанияси вилоят минтақавий филиали буюртмаси, "Қишлоққурилишлойиҳа" бош лойиҳа-қидирув институти лойиҳаси асосида 650 та уй-жой барпо этилмоқда. Жумладан, Ургут туманидаги "Қинғир" қишлоғида 127 та, Пастдарғом туманининг "Лозар" массивида 80, Самарқанд туманидаги "Янгиариқ" қишлоғида 73 та замонавий уйлар қад ростламоқда. Қурилиш ишлари тендер танловларида ғолиб чиққан 28 та иختисослашган қурилиш-таъмирлаш корхоналари бош пудратчилигида бажарилмоқда. Бу ташкилотларга керак бўлган маблағлар ўз вақтида ўтказиб беришмоқда.

Кези келганда халқимизнинг ушбу уй-жойларга талаби ортиб бораётганини ҳам таъкидлаш жоиз. Шу боис ушбу уйларга харидор бўлиб, бошланғич бадални тўлаган юртдошларимиз сони 700 нафарга яқинлашиб қолди. Жойлардаги учрашувлар, суҳбатлар чоғида аҳоли янги уй-жойларнинг қишлоқ одамлари турмуш даражасини ошириши, улар учун қўшимча имкониятлар яратишини эътироф этиш билан бирга лойиҳалар бўйича ўз таклифларини ҳам баён этишмоқда. Жумладан, напайлик бир отахон янги уйлар қишлоқла-

Эркин ШАРИПОВ,
Самарқанд вилоят прокуратураси
бўлим прокурори

римиз кўрмага қўрқ қўшаётганини айтиб, "қишлоқ жойда деҳқоннинг уйи кўнгли каби кенг бўлса, яхши бўларди" деган таклифни айтиб қолди. Шунингдек, чорва, парранда боқиш учун ҳам имконияти яратиш зарурлиги эътироф этилмоқда. Юртбошимиз тўғри таъкидлаганларидек, уйда аёллар, кекса кишилар ва болалар учун уларга муносиб шарт-шароит бўлиши, уларнинг кириб-чиқиши, тегишли юмуш билан шугулланиши эмин-эркин тарзда кечиши лозим. Айниқса, меҳмонхона масаласига алоҳида эътибор бериш зарур. Чунки, халқимиз меҳмондўст, вақт-бевақт уйимизга бирор танишимиз ёки оғайнимиз йўқлаб келиши мумкин. Ана шундай пайтда меҳмон қутиш, кузатиш болалар ва аёллар, кексаларга ҳалақат қилмаслиги зарур.

Ўрганилган барча қурилиш манзилларини белгилашда бош режага мослиги, ҳудуд аҳолиси учун замонавий қулайликлар яратиш, қишлоқларни замонавий архитектура асосида тубдан қайта қуриш, қишлоқларимиз қиёсатини миллий анъаналарга мос равишда янгилаш, аҳоли

турмуш даражасини юксалтириш ва уни шаҳар шароитига яқинлаштиришга асосий эътибор қаратилган. Уларнинг жойлардаги асосий коммуникацияларга улаиши ҳисобга олинган. Имконияти бўлмаганда эса маҳаллий бюджет ҳисобидан артезиан қудук, сув минораси, сув, табиий газ ва электр тармоқлари ҳамда йўл қуриш режаси ишлаб чиқилган.

Аҳоли яшаши учун мўлжалланган янги турар-жой массивларида йўл ва йўлаклар қурилиши, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш масалалари муҳим аҳамият касб этади.

Кенг қамровли ва доимий назорат ҳамда ташкилотчилик ишлари натижасида жойларда амалга оширилаётган қурилиш ишлари белгиланган талабларга жавоб беради. 2010 йил режасига киритилган янги хонадонларни тугаллаш, туташ ҳудудларни ободонлаштириш ишларини ниҳоясига етказиш жорий йилнинг август ойига мўлжалланмоқда.

Вилоятимизда қурилиш ишлари жадал суръатларда олиб боришмоқда. Қишлоқ жойларини ободонлаштириш ва кўркамлантириш, аҳолига ҳар томонлама шарт-шароитлар яратиш йўлида ҳали кўп ишлар қилишимиз лозим. Фақат қўлни-қўлга бериб ишласак, мақсадимизга эришамиз.

«Бу ерлар кимники?»

Ер давлат мулки, уни ўзбошимчилик билан ўзлаштириш қонуан таъқиқланади. Пастдарғом туманида ер билан боғлиқ бўлган масалалар қонун доирасида кемаётган экан. Туман прокуратураси томонидан ердан унумли фойдаланиш ва фуқароларга яқна тартибда уй-жой қуриш учун ер участкалари ажратиш тартибини белгиловчи қонунчилик ижроси юзасидан текшириш ўтказилди.

Текширувлар жараёнида қонунбузиш ҳолатларига йўл қўйилаётганлиги аниқланди. Жумладан, "Мирзотўп", "Найман", "Намозгоҳ" маҳалла фуқаролар йиғинлари ҳудудида яқна тартибда уй қуриш учун 1990-1992 йилларда маҳаллий маъмурий органлар томонидан жами 55,70 гектар ер ажратилган. Собиқ "Болатощ" қишлоқ совети раҳбарлари томонидан фуқароларга 1990-1993 йилларда ер участкалари ўлаб берилган. Бу ишларда туман ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими, туман бош архитектори ҳамда туман яқна тартибда уй-жойларни мувофиқлаштириш бўлимлари қатнашмаган. Бу борада ҳеч қандай ҳужжат ҳам расмийлаштирилмаган. Текширув-таҳлил натижаларига кўра, бу ерлардан фуқароларнинг аксарият қисми самарасиз ва мақсадсиз фойдаланиб келган. Ер участкалари берилганига 16-20 йил бўлган бўлса-да, ҳамоно уй-жойлар қурилмаган. Ерлар очик турган, ерга эгалик ҳуқуқи давлат рўйхатидан ўтказилмаган. Бу ерлардан қўшимча томорқа сифатида фойдаланиб келинган, холос. Баъзи фуқароларда на ҚФЙнинг, на туман ҳокимининг қарори мавжуд. Мониторинг натижаларига кўра, бу ерларда 208 та оила томонидан 16 гектар 64 сотих ер майдонида уй-жой қурилган. 254 та оила томонидан жами 20 гектар 32 сотих ер майдони девор билан ўраб олинган, лекин уй-жой қурилмаган. 50 нафар оила томонидан 4 гектар ер уй-жой учун фақат пойдевор қурилган. 184 нафар фуқаро томонидан 14 гектар 72 сотих ер майдонида уй-жой қурилмаган, балки қўшимча томорқа ер сифатида қишлоқ ҳўжалиги экинлари экиб, мақсадсиз фойдаланиб келинган. Шунингдек, ҳеч қандай ҳужжатсиз 21 оила 1 гектар 68 сотих ерга эгалик қилиб уй-жой қуриб олган. Яна 50 нафар фуқаро 4 гектар ерга қўшимча томорқа сифа-

Шомирза ХУДОЙКУЛОВ,
Пастдарғом туман прокурори

тида фойдаланиб келган. Ваҳоланки, Ер кодексининг 36-моддасида ер участкасидан икки йил ичида фойдаланилмаганда ёқуд бошқа мақсадда фойдаланилганда ер участкасига бўлган ҳуқуқ бекор қилинади.

Шунингдек, баъзи ҳолларда фуқаролар томонидан бу участкаларни бир-бирларига ноқонуний равишда сотиш, ҳўли қилиш ҳолатларига йўл қўйилган. Бу ерлар бўйича қўпол қонунбузилишлар ҳам содир бўлган. Чунончи, фуқаро Мавлон Бозоров баъзи мансабдорлар билан тўли бириктириб, одамларга "Ер участкаси ажратиб бераман" деб алдаб, уларга туман ҳокимининг сохта қарорини берган. Ва фуқаролар Д.Тўраевдан 3.750.000, Ш.Пардаева, М.Каримов, Ф.Абдуллаев, Ш.Худойбердиева, А.Хушмуродов ва Г.Нишоновалардан 2.250.000 сўмдан, Б.Имомовдан 1.750.000, Н.Тўраевдан 3.500.000 сўм, жами 24.000.000 сўм пулни фирибгарлик йўли билан қўлга киритган.

Туманда ер ресурсларидан унумли фойдаланишнинг назорат қилувчи ҳамда фуқароларга яқна тартибда уй-жой қуриш учун ер участкалари ажратишнинг мувофиқлаштирувчи ваколатли идоралар ва мансабдор шахслар томонидан ер ресурсларидан унумли фойдаланиш устидан назорат талаб даражасида олиб борилмаган. Ер ресурсларининг тоифалари ва аҳоли яшаш манзиллари ҳудудларидаги ер участкалари бўйича мониторинг-инвентаризациялар ўтказиб турилмаган. Ер тоифалари ҳамда фуқароларга яқна тартибдаги уй-жой қуриш учун ер участкалари ажратиш бўйича туманда ягона ҳисоб-китоб лозим даражада юритилмаган. Маъсул ҳодимларнинг хизмат вазифаларига лоқайлик билан ёндашганликлари юқорида зикр этилган қонунбузарлик ҳолатининг содир этилишига шарт-шароит яратиб берган.

Ҳозирда туман прокуратураси томонидан тегишли ташкилотларга 4 та тақдимнома берилди. Айбдор шахсларга нисбатан 1 та маъмурий ва 1 та жиноий иш қўзғатилди.

5 минг долларлик «иш»

М.ТУРДИЕВ,

Самарқанд вилоят прокуратураси
катта терговчиси

Бурхон Улуғмуродов Самарқанд шаҳрида жойлашган "Сирожиддин Ш" МЧЖда 1999 йилдан буён раҳбар бўлиб келмоқда. Мазкур жамиятга қарашли султирилган газ сотиш шохбосчаси лицензиясининг амал қилиш мудлати тугаган эди. Шу орада шохбосчада қурилиш ишлари бажарилгани учун Б.Улуғмуродов қайта лицензия олиш учун ижобий ҳулоса сўраб "Ўздавнефтегаз-инспекцияси" вилоят бўлими бошлиғи Муҳиддин Жўраевга учрашди.

2010 йилнинг 2 январь куни "Ўздавнефтегаз-инспекцияси" вилоят бўлими ходимлари — Муҳиддин Жўраев ва Дилшод Баҳриддиновлар шохбосчада техник кўрикдан ўтказиб, камчиликлар бориғини аниқлашди. Кўрсатилган камчиликларни Б.Улуғмуродов икки кунда бартараф этди. Аммо у ҳадеганда М.Жўраевдан ижобий ҳулоса ололмади.

— Сиз кўрсатган барча камчиликларни тузатдим, аммо ҳалигача лицензия олишим учун ижобий ҳулоса ололмайдим. Нега меннинг ишимни қўзғаясиз? — деди МЧЖ раҳбари.

— Сизга ижобий ҳулоса беришим мумкин, лекин унинг 5000 долларлик харажати бор-да, — деди М.Жўраев.

— Ака, менда бунча пул йўқ, лекин қўлимдан келганча сизни рози қиламан, фақат ишимни тезроқ ҳал қилиб берасангиз, — деди Б.Улуғмуродов.

Орадан кўп ўтмай у яна М.Жўраевнинг ҳузурига келди.

— Ҳозирча минг доллар олиб келдим. Қолганини лицензия олганимдан сўнг олиб келаман. Ил-

тимос, ишимни тезлаштириб берасангиз, — деб столга 1000 АҚШ долларини қўйди.

М.Жўраев пулни кўргача, Д.Баҳриддиновга ижобий ҳулоса тайёрлашни буюрди.

Бир ойдан сўнг Дилшод Бурхонга қўнғироқ қилиб:

— Қолган пулни олиб келинг, бошлиқ сўраяпти, — деди.

Бунча пулни топиб беролмаслигига кўзи етган Бурхон ҳуқуқ-тартибот органига ариза билан мурожаат қилди. Шундан сўнг у яна М.Жўраевга учрашиб, ҳозирча лицензия олмаганини, лицензияни олганидан сўнг 4000 доллар эмас, 3000 доллар бера олишини айтиди.

Кўп ўтмай Дилшод яна Бурхонга телефон қилиб:

— Бошлиқнинг харажатлари кўпайиб кетди, тезроқ қолган пулни олиб келинг, — деб қис-тати бошлади.

Шундан сўнг Бурхон махсус ишлов берилган 3000 АҚШ долларини олиб М.Жўраевнинг олдига борди. Салом-алиқдан сўнг М.Жўраевга 3000 доллар берди. У пулларни олиб қўнғитага солган пайтда хонага ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари кириб келишди. М.Жўраев жиноят устида ушланди.

Сўнгги пушаймон ўзингга душман деганларни шу-да. Энди М.Жўраев ва Д.Баҳриддиновлар панжаҳра ортда минг бор пушаймон қилиб ўтирган бўлса ажаб эмас.

10,1 млрд. сўмга ортган. 2010 йилнинг биринчи ярмида кичик бизнес субъектларига барча молиялаштириш манбалари ҳисобидан ажратилган кредитлар ҳисобига 6217 та янги иш ўринлари яратилди, бу ўтган йилга нисбатан 1976 тага кўп демаскидир.

Янги иш жойлари яратиш, аҳоли бандлигини таъминлаш дастурига биноан вилоятда жорий йилнинг ўтган олти ойи давомида 21500 янги иш ўринлари яратилди, шундан 7298 таси кичик корхона ва микрофирмаларни ташкил этиш, 4382 таси

Саҳифамизда Сирдарё вилоят прокуратураси органлари

лиали мол-мулки ва пул маблағлари ҳисобига шакллантирилди. "Нафис либос" МЧЖ таъсис ҳужжатлари, Низоми тасдиқланиб, давлат рўйхатида ўтказилди ва ДАТ "Асакабанк"нинг Сирдарё вилоят филиалида ҳисоб-рақами очилди. Ҳозирги кунда мазкур корхонада ишлаётганлар сони 850 нафарга етди. 100 нафар ёшларга замонавий тикув машиналаридан фойдаланиш бораси-

АҚШ доллари эвазига мини технология сотиб олинган ва ҳозирда томларни ёпишда ишлатилган "профнаст" маҳсулоти ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Шунинг ҳисобидан корхонада 18 та янги иш ўрни яратилди. "PANA" ўзбек-хитой қўшма корхонасига келтирилган бутловчи қисмлар учун 108 минг АҚШ долларини конвертация қилишда ва бошқа муаммолар юзаси-

тириш, ёшларнинг меҳнатга бўлган муносабатларини қўллаб-қувватлаш мақсадида уларнинг ҳар бирига 1 млн. сўмдан, жами 219 млн. сўм микрокредит маблағи ажратилди. Улардан 20 нафари компьютер хизматида ривожлантириш, 7 нафари паррандачилик фаолиятини йўлга қўйиш, 4 нафари савдо-сотиқни, 2 нафари сартарошлик, 29 нафари тикувчилик ва зардўзлик, 157 нафари чорвачиликни йўлга қўйиш истагини билдирган.

Соҳада амалга оширилган эътиборга лойиқ тадбирлардан

Тадбиркорликни ривожлантириш давр талаби

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

Хусусан, Сардоба туман Давлат солиқ инспекциясининг шўба бошлиғи И.Тожиёв савдо билан шуғулланувчи хусусий тадбиркор Ж.Жўраеванинг дўконда ноқонуний равишда текшириш ўтказиш жараёнида 847,7 минг сўм молиявий жарима қўлаб, хусусий тадбиркор манфаатларига жиддий зиён етказганлиги учун унга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, жавобгарликка тортилди.

Тадбиркорларнинг мурожаатларини тезкор ҳал этиш мақсадида ҳар бир прокуратурада "Ишонч телефонлари" ўрнатилган бўлиб, ўтган давр мобайнида 13 та мурожаат бўлди ва уларнинг барчаси қонуний ҳал этилди.

Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, ривожлантиришда банклардан олинаётган кредитларнинг ўрни беқарор. Шу йилнинг 1 июлига қадар вилоятдаги мавжуд 9 та тижорат банки томонидан тадбиркорлик субъектлари фаолиятини ривожлантириш учун 37,4 млрд. сўмлик кредит маблағи ажратилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11,8 млрд. сўм кўп ёки 146 фоизга ўсган. Ажратилган кредитларнинг 26,8 млрд. сўми узоқ муددатли бўлиб, бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан

якка тартибдаги тадбиркорликни ривожлантириш, 159 таси ишласандан турган корхоналарнинг фаолиятини тиклаш ҳисобига амалга оширилди. Шу жумладан, ишласандан турган 25 та корхона фаолиятини тиклаш учун 508,8 млн. сўм (шундан 78,4 млн. сўми тадбиркорларнинг ўз маблағлари ва 430 млн. сўми банкларнинг кредитлари) сарфланиши натижасида улар маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар. Бу 159 та иш ўрни яратилишига имкон берди.

Тадбиркорлар билан ўтказилган учрашувлар кўтарилган муаммоларнинг ҳал қилиниши аҳоли ҳам мунтазам таҳлил қилиниб, ижроси таъминланди.

Хусусан, Гулистон шаҳрида жойлашган собиқ "Лола-модель" қўшма корхонаси негизда ДАТ "Асакабанк" Сирдарё вилоят филиали томонидан "Нафис либос" масъулияти чекланган жамияти ташкил қилинди. Устав жамғармасининг номинал қиймати 2 млрд. 430 млн. сўмдан иборат бўлган устав фонди тўлиқ ДАТ "Асакабанк" Сирдарё вилоят фи-

да ойма-ой ўқув машғулотлари олиб борилмоқда. Шунингдек, корхона томонидан ишчиларга бепул тиббий хизмат, тушлик ва транспорт хизмати кўрсатишмоқда.

Тадбиркорлар ўртасида ўтказилган учрашувлар Ўзбекистон - Буюк Британия "Мили Гулистон текстил" қўшма корхонасида 2 та янги цех қурилаётганлиги, янги иш ўринлари яратилаётганлиги, бунинг учун 1,7 км. электр линияси қурилишида амалий ёрдам сўралганлиги. Бу йўналиш бўйича бутунги кунда юқори кучланишда темир-бетон устунлари ўрнатилди, монтаж ишлари давом этмоқда. Чилонзор тумани "Ипак йўли" банки томонидан ажратилган 4,8 млрд. сўм маблағ конвертация қилиш учун блок-счётига чиқарилган. Ушбу муаммо ҳал бўлса, йилига 4000 тонна пахта толаси қайта ишланиб, 450 та янги иш ўринлари яратилиши шубҳасиз.

"Ихтирочи-П-3761" хусусий корхонасига (раҳбари С. Бобохоннов) "Миллий банк" томонидан конвертация қилинган 132 минг

дан бевосита амалий ёрдам кўрсатилди.

"Одил Али" фермер ҳўжалиги раҳбари А.Одилов сўз ва гуштни қайта ишлайдиган технология олиб келиши учун ёрдам сўраганлиги. Ҳозирги кунда "Ўзсаноатқурилишбанк" томонидан 135 млн. сўм кредит маблағи ажратилди, технологияни олиб келиб ўрнатиш ва ишга тушириш режалаштирилиб, 25 та янги иш ўринлари яратилиши мўлжалланмоқда.

Гулистон туманидаги "Шуҳрат асал ҳосили" агрофирмасига асарчиликни ривожлантириш учун 13 млн. сўм кредит ажратилди, натижада 5 та янги иш ўрни яратилди. "Муҳайё Манзура орузи" хусусий фирмасига тикувчиликни ривожлантириш учун 3 йил муддатга бандлик жамғармаси маблағи ҳисобидан имтиёзли (6 фоизли) 10 млн. кредит ажратилди. Натижада 6 та янги иш ўрни яратилди.

"Баркамол авлод йили" муносабати билан 219 нафар ёшларга бошланғич сармоёни шакллан-

Б.РАСУЛОВ,
Сирдарё вилоят прокурорининг ўринбосари

яна бири шуки, ҳафтанинг ҳар сешанба кунини вилоят ҳокимлигида мутасадди идора раҳбарлари иштирокида "Очиқ эшиклар кунини" ўтказилаётди. Ўтган давр мобайнида 112 нафар фуқаро "Очиқ эшиклар кунини"да тадбиркорлик масалалари бўйича мурожаат қилган бўлиб, 66 нафарининг муаммоси ижобий ҳал этилди. Бундан ташқари, жойларда ўтказилаётган учрашувлар, мулоқотлар, оммавий ахборот воситалари ёрдамида олиб борилаётган тағрибот ишлари тадбиркорларнинг ҳақ-хуқуқларини тушунириш, соҳани ривожлантириш ва янги босқичга олиб чиқишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Қолаверса, вилоят ҳокимлиги, прокуратура ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳамда мутасадди идоралар билан яхши ҳамкорлик йўлга қўйилган. Бу йўналишдаги ҳисобидан имтиёзли (6 фоизли) 10 млн. кредит ажратилди. Натижада 6 та янги иш ўрни яратилди.

Зеро, вилоятимизда "Тадбиркорликни ривожлантириш — давр талаби" шиориға амал қилинмоқда.

Вилоят ҳудудида жойлашган соғломлаштириш ва ёзги дам олиш масканларида хавфсизликни таъминлаш, уларга сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб бериш ҳамда вояга етмаган фарзандларимиз дам олиши учун яратилган шароитларнинг аҳоли прокуратура органлари назоратида мунтазам равишда ўрганиб борилди.

Бу йилги мавсумда вилоят бўйича 7 та стационар турдаги дам олиш оромгоҳларида 1700 нафар, 13 та кундузги дам олиш оромгоҳларида 2040 нафар ўқувчи, шунингдек, "Болалар шаҳарчаси" тарбияланувчилари мароқли ҳордиқ чиқаришлари таъминланди. Бундан ташқари, фаолият юритиб келаётган 6 та кундузги дам олиш оромгоҳларида иккинчи мавсумда 600 нафар ўқувчи ва стационар типдаги оромгоҳларида 610 нафар бола дам олиш учун келишди.

Халқ таълими бошқармасига қарашли умум таълим мактаблари ҳудудида ташкил этилган жами 291 та соғломлаштириш ва ёзги дам олиш масканлари ҳам болалар билан гавжум бўлди. 15000 нафар кам таъминланган оила фарзандлари, ҳуқуқбузарликка мойил бўлган болаларнинг мароқли дам олишлари таъминланиб, мавсум кўнгилли якуни-

Мавсум мароқли ўтди

ланди.

Вилоят ҳокимининг 2010 йил 9 апрель кунги "2010 йилда болаларни ёзги соғломлаштириш ва дам олдириш мавсумига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш тўғрисида"ги 69-сонли қарорига асосан ишчи гуруҳлари тузилиб, улар томонидан ишлаб чиқилган кенг қамровли тадбирлар ижрога қаратилди.

Вилоят ҳудудидаги касб-ҳунар коллежлари ва умумтаълим мактаблари қошида ташкил этилган кундузги дам олиш оромгоҳларида "Энг яхши китобхон", "Ранглар жилоси", "Энг

яхши мусиқачи", "Менинг севимли машғулотим", "Эртақлар кечаси" каби кўрик танловлари ва "Отам-онам ва мен спортчилар оиласи", "Қувноқ стартлар", "Соғлом авлод юртимиз келажаги" спорт мусобақалари ва "Танишамиз, синашамиз, кел, сен билан дўстлашамиз" мавзусида шоу байрам тадбирлари ташкил этилди.

Фаолият юритиб келаётган барча оромгоҳларга тиббиёт ходимлари бириктирилиб, улар зарур бўлган дори-дармон, тиббиёт жиҳозлари, дезинфекция воситаларини билан тўлиқ таъминланди, етказиб берилаётган

С.НАЗАРОВ,
Сирдарё вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати мутахассислар томонидан доимий назоратга олинди.

Вилоят халқ таълими бошқармасига қарашли ўрта таълим мактаблари қошида ташкил этилган дам олиш оромгоҳларида ёш рақсмонлар, ашула ва рақс тўғараклари ташкил этилди, спорт йўналишлари бўйича кунлик машғулотлар ўтказилиб, дам олувчиларнинг шоирлар, фан арбоблари, меҳнат фахрийлари

билан давра суҳбатлари ва жонли мулоқотлар ташкил этилди.

Вилоят ҳудудида фаолият юритиб келаётган барча оромгоҳларда фуқаро муҳофазаси бурчаклари ташкил этилиб, эвакуация жалвалари ишлаб чиқилди ва оромгоҳлар ёнгина қарши кураш воситалари билан таъминланди.

Бундан ташқари, ҳозирда Гулистон шаҳрида фаолият юритиб келаётган "Болалар шаҳарчаси" тарбияланувчилари Бўстонлик туманидаги "Меҳрибонлик" болалар дам олиш оромгоҳида ёзни мароқли ўтказмоқда.

Вилоят ҳудудидаги барча дам олиш оромгоҳларида ўтказилаётган ташкилий тадбирлар вилоят прокуратураси органлари назоратида бўлиб, аниқланган қонунбузилишларнинг бартараф этилиши таъминланмоқда.

Сомонни ёқманг

Жорий йил вилоятимиз фермерлари томонидан 89 000 гектар майдонга бошоқли дон экинлари экилиб, ризқ-рўзимиз бўлган галла ҳосили тез ва уюшқоқлик билан йиғиштириб олинди.

Бу борадаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 13 май кунги "2010 йил бошоқли дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олиш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида"ги 1335-сонли Қарорининг ижроси вилоят прокуратураси органлари томонидан алоҳида назоратга олинган.

Етиштирилган бошоқли дон экинларини қисқа муддатда уюшқоқлик билан йиғиштириб олиш учун 108 та ўрим отрядлари тузилиб, уларга жами 218 та юқори унумли галла ўриш комбайнлари, шундан 136 та "Кейс", 70 та "Клас" ва 12 та Нью-Холдинг комбайнлари ҳамда ўрилган галлани ташиниш учун 1090 та транспорт воситалари жалб қилинди.

Галла ўрими мавсум нобудгарчиликсиз, тез ва уюшқоқлик билан ўтказилишида ҳар бир механизатордан тортиб, фермергача фаол иштирок этганини таъкидлаш керак.

Айниқса, дон қабул қилиш корхоналари ва уларнинг шох-бечаларида, галлани ўриш-ташишда ёнги чикишига йўл қўймаслик, галладан бўшаган майдонлардаги сомонни тезда йиғиштириб олишни ташкил қилиш, сомоннинг ёқиб юборилишининг олдини олиш бўйича қонун талабларининг бузилишига йўл қўйган шахсларга нисбатан қатъий чоралар қўлланилмоқда.

Ўтказилган текширишларда айрим дон қабул қилиш шох-бечаларининг галла ҳосилини қабул қилиш ва ёнгига қарши ҳолати талабга жавоб бермаслиги маълум бўлди. Жумладан, Боевут туманидаги "Ховосдон-маҳсулотлари" акциядорлик жа-

миятига қарашли "Галлак" дон қабул қилиш шохбечаси ёнги учиргичлар билан таъминланмаганлиги, ёнгига қарши ҳовуздаги сув тортиш насосининг техник носозлиги, ишчи-ҳодимлар ёнги хавфсизлиги тўғрисида суҳбатдан ўтказилмаганлиги аниқланиб, шохбеча мудири С.Турсунов МЖТКнинг 211-моддаси 1-қисми билан маъмурий жавобгарликка тортилди.

Шу каби қонунбузилиш ҳолатлари "Оқолтиндонмаҳсулотлари" акциядорлик жамиятининг галла қабул қилиш шохбечаларида ҳам аниқланиб, тегишли прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди.

Ўзбекистон Республикаси Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги кодекс 88-моддасининг 3-бандида, дала ва аҳоли пунктларида ангиш, қазон ва шох-шаббаларни ёки ўсимликларнинг бошқа қолдиқларини ёқиб юборганлик учун фуқароларга энг кам иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача, мансабдор шахсларга эса - беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жазима солиниши белгиланган. Шунингдек, ўз ҳудудлари галла майдонларидаги сомонни ўз вақтида йиғиштириб олиш чораларини кўрмай, сомоннинг ёниб кетишига йўл қўйган фермерлар мансабдор шахс сифатида Ўзе-

И.КАМолов,
Сирдарё вилоят прокуратураси
бўлим бошлиғи

кистон Республикаси Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги кодексининг 88-моддаси 3-банди билан маъмурий жазимага тортиладилар.

Мутахассисларнинг берган илмий ҳулосаларига кўра, 1 гектар галла майдонидаги сомоннинг ёқиб юборилиши натижа-сида ҳавога 500 грамм азот оксиди, 3 килограмм кул, 379 грамм углеводород ва 20 килограмм ис газлари чиқиб, атроф-муҳитнинг ифлосланишига, ернинг органик таркибининг бузилишига, органик ва ноорганик моддаларнинг куйиб, ердаги гумус миқдорининг камайишига ва тупроқнинг унумдор қатламидagi микроорганизмлар қирилиб кетишига олиб келар экан.

Бундан ташқари, бу ҳолат қўшни фермерларнинг этилиб турган галла майдонларидаги тайёр қилинган ҳам жиддий хавф туғдиради. Фермерлар буларни ҳар доим ёлда тутишлари зарур.

Шундай экан, қозлаб гектар майдондаги сомоннинг ёқиб юборилиши ернинг ҳосилдорлигига, она табиятга ва қолаверса, инсонларнинг саломатлигига сезиларли зарар етказиши. Буни изоҳлаб ўтиришга ҳолат йўқ.

Ўз вақтида тўланиши шарт

Э.БАЗАРБоев,
Гулистон шаҳар прокурори

Иш унумдорлиги ҳодимларга меҳнатига яраша ўз вақтида ҳақ тўлаб боришга бевосита боғлиқ. Мунтазам равишда маош олиб турадиган ҳодим, албатта, шунга яраша иш самарадорлигини оширишга интилади. Агар иш ҳақи тўланишида узилишлар юз берса, бу ҳолат корхона ёки ташкилотнинг иқтисодий кўрсаткичларига салбий таъсир этмасдан қолмайди.

Гулистон шаҳар прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 19 мартдаги "Иш ҳақининг ўз вақтида тўланишига доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори ижроси доимий назоратга олиниб, бу йўналишдаги қонунбузарликларни бартараф этиш чоралари кўрилмақда.

Шаҳар ҳудудида фаолият кўрсатётган ҳўжалик юритувчи субъектларда иш ҳақи ўз вақтида тўланиши юзасидан ўтказилган текшириш ва таҳлилларда ҳодимларга маошлари ўз вақтида тўламаслик ҳолатларига йўл қўйилганлиги аниқланди. Жумладан, Гулистон шаҳар ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва ирригация бошқармаси томонидан фуқаролар — Т.Худойбердиевга 1476462 сўм, У.Шаматовга 902777 сўм, Ж.Мамадалиевга 667664 сўм миқдорда иш ҳақи берилиши пайсалга солинган.

Таҳлил натижаларига кўра, Т.Худойбердиев, У.Шаматов ва Ж.Мамадалиевларнинг иш ҳақларини ундириш юзасидан фуқаролик ишлари бўйича Гулистон туманларо судига аризалар киритилди.

Шаҳар ҳудудидаги "Сарбон-текс" қўшма корхонасида ҳам

ишчиларга маошлари берилмай, уларнинг ҳуқуқлари бузилган. Қарзларни ундириш юзасидан фуқаролик ишлари бўйича Гулистон туманларо судига 25 та ариза киритилди.

Вилоят архитектура ва қурилиш бош бошқармасининг ҳўжалик ҳисобидagi бўлими ҳисоб рақамига келиб тушган маблағларнинг мақсадли сарфланиши жойида эмаслиги ўтказилган текширишда аён бўлди. Бош бошқарманинг мансабдор шахслари мансаб мавқеини суистеъмол қилиб, ҳўжалик ҳисобидagi бўлим маблағларини ўзлаштириш ва растрата йўли билан талон-торож қилиб юборишган. Жумладан, 2008-2009 йиллар давомида ва 7 ҳолатда бошқарманинг ҳўжалик ҳисобидagi бўлимининг 3 557 600 сўм маблағлари ноқонуний тўланишига йўл қўйилган.

Шунингдек, Бош бошқарма бошлиғи Э.Джўраев мансаб мавқеини суистеъмол қилиб, 2009 йил июль-декабрь ойларида бўлим ҳисобидан асоссиз равишда 643200 сўм маблағларни иш ҳақи сифатида олган ҳамда бошқарманинг хизмат автомашинасини таъмирлаш ишлари учун ўтказилган маблағнинг 892 600 сўми ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилинганлиги ҳам фош этилди.

Бундан ташқари, шаҳар ҳудудидаги "Санжар Холдинг" ва "Элистон Саркор" қурилиш фирмаларидан иш ҳақларини ундириш юзасидан судга аризалар киритилди.

Давлатнинг ўз қонунлари бор унга бўйсунмаганларга жазо муқаррар

З.УСМОНОВ,
Ховос туман прокурори

Мамакатимиз мустақилликка эришгандан сўнг суд-ҳуқуқ соҳасида бир қатор ислохотлар амалга оширилди. Қонунларимиз такомиллаштирилиб, янгилари қабул қилинди. Ушбу қонунлар билан давлат фаровонлиги, мустақиллиги ҳамда дахлсизлиги таъминланади, чегаралари мустаҳкамланади. Давлат чегараси билан давлатнинг суверенитети, ҳудудий яхлитлиги, чегараларнинг дахлсизлиги белгиланади. Ҳар бир фуқаро давлат чегарасини ҳурмат қилиши ва зарурат бўлганда қонуний йўл билан давлат чегарасидан чиқиш ёки кириши лозим. Давлат чегараси билан боғлиқ қондаларни тартибга солиш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг "Давлат чегараси тўғрисида"ги Қонуни қабул қилинган. Ушбу қонунга асосан бир қатор норматив ҳуқуқий ҳужжатлар ҳам ишлаб чиқилган. Давлат чегарасидан ноқонуний йўллар билан ўтаётган фуқароларга нисбатан қонунларимизда маъмурий ва жиноий жавобгарлик назарда тутилган.

Вилоятнинг Ховос тумани Тожикистон Республикаси билан чегарадош ҳудудда жойлашган. Ҳудуднинг ҳусусияти инобатга олиниб, туман прокуратураси ҳодимлари томонидан ички

ишлар бўлими, МХХ давлат чегараси қўмитаси қўшинлари ва бошқа мутаассиди ташкилотлар билан ҳамкорликда Ўзбекистон Республикасининг "Давлат чегараси тўғрисида"ги Қонундан келиб чиқиб, бир қатор дастурлар ишлаб чиқилган.

Мазкур дастурлар асосида аҳоли ўртасида кенг қамровли тарғибот-ташвиқот ишлари олиб боришмоқда. Давлат сарҳадларининг дахлсизлиги борасида биргина жорий йилнинг 6 ойи давомида туманининг Тожикистон билан чегарадош ҳудудлари орқали Ўзбекистонга айланма йўллар билан кириб келаётган вақтда чегара қўшинлари, ички ишлар бўлими ҳодимлари томонидан ушланган ва аниқланган 39 та ҳолат юзасидан 62 нафар фуқаро жиноий жавобгарликка тортилди.

Жумладан, Тожикистон Республикаси фуқаролари Муродова ва Низомовалар доимий равишда Тожикистон Республикаси Хатлон вилояти Вахш тумани Шўртепа қишлоғида яшаб, чет элга чиқиш учун белгиланган тартибда яшаш жойларидаги идоралардан рухсат олмасдан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 21 ноябрдаги қарори билан тасдиқланган "Чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг Ўзе-

кистон Республикасига кириш ҳамда Ўзбекистон Республикасидан чиқиш тартиби" ҳамда 2000 йил 16 майда имзоланган Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Тожикистон Республикаси ҳукумати ўртасида фуқароларнинг ўзаро келиб-кейтишлари тўғрисидаги Битимнинг 5-моддаси 1-бандига зид равишда, белгиланган тартибни бузишиб, айланма йўллар билан Ховос туманига кириб келишганида ушланган. Мазкур ҳолат юзасидан Муродова ва Низомовалар Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 223-моддаси 2-қисми "б" банди билан жиноий жавобгарликка тортилиб, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 21 ноябрдаги Қарорида кўрсатилган тартибда мамлакатдан чиқариб юборилган.

Бундан ташқари, ўтказилган тадбирлар давомида жорий йилнинг 6 ойида 120 нафар фуқаро томонидан қонунга хилоф равишда божхона назоратини четлаб Тожикистон Республикасидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига товар-моддий бойликлар олиб ўтилган ҳолатлар ҳам аниқланиб, улар Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодексининг тегишли моддалари билан жавобгарликка тортилди.

Божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш билан боғлиқ ҳолатларнинг 70 таси турли хилдаги товар-моддий бойликларни божхона назоратини четлаб Ўзбекистон Республикасига олиб ўтиш билан боғлиқ бўлса, 29 тасини товар-моддий бойликларни қонунга хилоф равишда Ўзбекистон Республикасидан Тожикистон Республикасига ўтказиш каби ҳуқуқбузарликлар ташкил қилади.

Жумладан, фуқаро Ф.Сванов мотопови билан умумий қиймати 17 млн. 141 минг сўмлик товар-моддий бойликларни Тожикистон Республикасидан айланма йўллар орқали Ўзбекистон ҳудудига ўтказган, Ховос туман "Шарқобод" маҳалласида яшовчи А.Раззоков билан келишиб, унинг гаражига кириштиб қўйган. Ховос туман ИИБ ҳодимлари томонидан ўтказилган тадбир давомида ноқонуний олиб қирилган товўқ гўшти ва пойфазал маҳсулотлари топилиб, айбдорларга нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жазо тайинланган.

Қайд этилган ҳолатга тушмаслик учун ҳар бир фуқаро қонун талабларига тўлиқ риоя этиши ва уни ҳурмат қилиши шарт. Қонуний билмаслик эса жазодан озод қилмаслигини ҳеч қачон унутмаслик лозим.

Қармоқли маркетинг

Яқинда жиноят ишлари бўйича Тошкент шаҳар суди очик суд мажлисида бир гуруҳ фуқаролар томонидан содир этилган жиноят ишини кўриб чиқди ва айбдорларга тегишли жазо чораларини белгилади. Хукмда исмлари келтирилган 26 та фуқаро фирибгарлик, валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ва бошқа қўловларни тўлашдан бўйин товлаш, сифатсиз маҳсулот чиқариш ёки сотиш, савдо ёки воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғулланиш, савдо ёки хизмат кўрсатиш қоидаларини бузиш, фаолият билан лицензиясиз шуғулланиш, шптамлар, муҳрлар, бланкаларни эгаллаш, но-буд қилиш, уларга шикаст етказиш ёки уларни яшириш, жиноий уюшма ташкил қилиш, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, диний экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик ёки бошқа тақдирланган ташкилотлар тузиш, уларга раҳбарлик қилиш, уларда иштирок этиш жиноятларини содир этишда айбдор деб топилди.

Судланувчилар П.Йўлдошев, Б.Даткаев, Ж.Барноев, С.Магдаев, Р.Собитов, М.Зиёев, Т.Шокусов, С.Жамиров, Т.Бердиев, Ш.Кўйбоқаров, М.Жалилов, У.Турсунов, Т.Тухтахўжаев, К.Шаринов, Т.Толипов, Д.Раунов, И.Шерматов, Г.Хамроева, Д.Ҳошимов, А.Мусаев, Д.Шамсиева, Т.Мўминов, Р.Искандаров, Ч.Синдоров, Б.Бузиев ҳамда Р.Абдуллаевлар (исм-фамилиялар ўзгартрилган) бу жиноятларни қандай содир этишди, уларга қим қанча оқибат бўлиши мумкин. Воқеа шундай бошланган эди.

Табари Фард Нима Хассан исмли Эрон фуқароси Буюк Британиянинг оффшор минтақаси бўлиши Виржиния оролларида рўйхатдан ўтказилган, бош офиси Хитойнинг Гонг-конг маъмурий ҳудудида бўлган "Quest net" компаниясининг мустақил вакили ҳамда Малайзиянинг "V Global International Worldwide" компаниясининг вакили сифатида фаолият юритган. У ўз истикболли ривожланиш йўлини танлаб олган, амалга оширилган иқтисодий-сиёсий ислохотлар ўз самарасини бераётган, хорижий инвесторлар учун қулай шарт-шароитлар, кенг имкониятлар ва катта имтиёзлар берилаётган Ўзбекистонни фаолият юритиш

учун майдон қилиб танлайди. У "амалга оширилган ислохотлар қўтилган самарани бермаепти, ижтимоий-иқтисодий муаммолар ҳал этилмаепти, фуқароларга ғамхўрлик қилинмаепти", деган ваз-қорсонлар кўрсатиб, "давлат ҳал қилмаган муаммоларни менинг компаниям ҳал қилиб беради, компаниямга аъзо бўлганлар миллионерларга айланишади," деган дабдабали ваъдалар билан сиёсий онги тўлиқ шаклланиб улгурмаган, мўмай пул топишга мойилроқ ёш-ялангларни йўлдан уриш, ўз маркетинг қармоғига илиштириш мақсадида 2007 йил сентябрь ойида хорижий инвесторни қўли остида Ўзбекистонга келган. Қоида бўйича хорижий инвесторлар мамлакат иқтисодиётининг объектив сабабларга кўра яхши ривожлантирилмаётган бирор жабҳасига сармоясини қўйиши, янги иш ўринларини яратилишига ҳисса қўйиши, ҳам мамлакатга, ҳам ўзига фойда келтирадиган қонуний фаолият юритиши лозим эди. У эса бутунлай бошқача йўл тутди. Меҳнат қилмаган ҳолда бошқалар ҳисобидан бойиш принципини асосида "замонавий ва стили бўл", "омадли бўл", "бой бўл", "инсониятга ёрдам бер!" сингари дабдабали чакриқлар остида "катта пул топишнинг ягона имконияти" компанияга аъзо бўлишдади", деб уқтириб, потенциал харидорларни алдаб-авраб, ўтмас матоҳларини сота бошлаган.

Хукмда исмлари келтирилган шахслар аввал бошла уларни алдов қурбони бўлишгани шубҳасиз. Аммо шарт бўйича, чет элдан келтирилган, ҳеч қандай тиббий ёки бошқа аҳамиятда эга бўлмаган, баҳосиз ишлаб чиқарилган мамлакатда тахминан 100 доллар бўлган ўтмас матоҳни 600-680 долларга сотиб олган бу шахсларнинг ҳар бири яна ўзига ўхшаган иккита "қаллаваран"ни топиши ва улар томонидан ўтмас матоҳларнинг сотиб олинishiга эришишлари керак бўлган. Бу иккита одамнинг ўзлари ҳам яна иккитадан одам топиши лозим бўлган. Шунда компания ўзининг югурдалига айланган шахсга харидорлардан алдаб олинган пуллариинг маълум бир қисмини, яъни 250 долларини гўёки "эхсон" қилган.

Бу ҳалқимизда "енгини ўздан қилкириш" деб аталади. Хукмда исмлари қайд этилган судланувчилар 2007 йил октябрь ойида ўз жиноий фаолиятларига қонуний тус бериш мақсадида Тошкент шаҳри Миробод тумани ҳокимлигида "V-Local Tashkent" МЧЖни давлат рўйхатидан ўтказишган ва мазкур жамиятда ўзларини таъ-

сисчи ва раҳбарлик лавозимларига расмийлаштиришган. Бундай жамият ва хусусий корхоналар кейинчалик республиканинг қарийб барча ҳудудларида ташкил этилган. Улар "Quest net"нинг ўзига хос тармоқлари (қармоқлари) ва ноқонуний фаолиятни ниқоблаш воситаси ролини ўйнаган.

"Quest net" хорижий компанияси бу "қармоқлар" ёрдамида Интернет тармоғидаги веб-сайти орқали қонунга хилоф равишда, Ўзбекистон Республикаси фуқароларига Германиянинг "Амезсуа" компанияси томонидан ишлаб чиқарилган "саломатлик маҳсулотлари", Германиянинг "Bernard H.Mayer" компанияси томонидан ишлаб чиқарилган қўл соатлари, танга, медальон ва заргарлик маҳсулотлари, "Himalayan crisstall collection" компанияси томонидан ишлаб чиқарилган заргарлик маҳсулотлари, шунингдек, "Инвойс телекоммуникация технологиялари" ва туристик йўлланмаларни Ўзбекистон Республикасининг "Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисида" Қонуни талаблари қўлдан келтирилган ҳолда, маҳсулотларга бўлган эҳтиёж нуктаи назаридан эмас, балки уни сотиб олгандан сўнг компанияга аъзо бўлиш ва "тармоқли маркетинг" билан шуғулланиш орқали бошқаларни мазкур тармоққа жалб қилиб, уларга сотилган маҳсулотлар ҳисобидан даромад олишни тақдир қилган ҳолда югурдаклари орқали сотиб келган. Яъни компания томонидан тақдир қилинган сунъий қимматлаштирилган нархлардаги маҳсулотларни погонанинг юқори қисмида кўрсатилган шахс номини кўрсатган ҳолда харид қилган шахс ўз навбатида компаниянинг мустақил вақили ҳисобланиб, унинг номига компаниянинг сайтыда виртуал офис ("ТС") очилиб, ушбу виртуал офис орқали маҳсулотларни сотишга эришиши керак бўлган.

Агар шахс компаниянинг сунъий қимматлаштирилган нархдаги маҳсулотларидан 3 таси ёки 1 та қиммат нархда бўлганини харид қилса, унинг номига 3 та виртуал офис очилиши, мазкур виртуал офис очилган, тармоққа жалб қилинган шахс ўздан кейин 2 нафар янги харидорлар топиши, уларнинг ҳар бири эса ўз навбатида яна икки нафардан харидор топишлари лозим бўлган.

Харидорлар сони геометрик прогрессия тарзида ўсиб бориб,

Улугбек СУННАТОВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи
Йўлдош ПАРДА
"Huquq"

жалб қилинган харидорлар сони 6 нафарга (3 нафар чап ва 3 нафар ўнг томондан балансга) етганда компания томонидан 250 АҚШ доллари миқдоридagi электрон пул - "e-card" ҳамда ҳар бир сотилган маҳсулотнинг турига кўра 30 АҚШ доллариан юқори миқдорда мукофот пуллари ажратилиши, 5 марта 3 нафар чап ва 3 нафар ўнг томондан харидор топиб, қимматлаштирилган маҳсулот ва маҳсулот сифатида қийматга эга бўлмаган предметларни сотиш ва "e-card" мукофот пуллари олишга муваффақ бўлган "мустақил вақил"га эса, 6-баланс учун 250 АҚШ доллари миқдоридagi электрон пул ўрнига фақатгина тармоқ ичида амал қилувчи ҳамда молиявий пирамиданинг белгиларидан бири ҳисобланган, тармоқдан ташқарида бирор бир моддий қийматга эга бўлмаган ва юридик аҳамият касб этмайдиган "e-voucher" (e-ваучер) совға-мукофот тарикасида қилинган. Жалб қилинган шахслар (харидорлар) кўпайиб, товар сифатида қийматга эга бўлмаган маҳсулотларни ва муайян қийматга эга бўлса-да, нархи бир неча баравар сунъий қимматлаштирилган товар моддий бойликларни кўплаб сотишга эришган сари мукофот пуллари миқдори мутаносиб равишда ошириб боришган.

Компания томонидан ажратилган "e-voucher"лар фақат тармоқ ичида муайян қийматга эга бўлиб, уларни қўлга киритган тармоқ аъзолари қўли поғонадагилар учун нуфузли ва гўёки компаниянинг рағбатлантиришига эришган "лидер" сифатида ҳаракат қилиб, тармоқ доирасида ўтказиладиган "оброўли", "дабдабадор" ва фақат тармоқ ичидаги муносабатларни қамраб олган тадбирларда иштирок этиш, компаниянинг интернет тармоғидаги веб-сайтида фақат "e-voucher"га сотиладиган маҳсулотларни сотиб олиш ҳуқуқига эга бўлган.

Жиноий уюшманинг аъзолари ўз жиноий режаларини Малайзиянинг "V Global International Worldwide" компаниясининг маънавий ва мафкурaviй раҳнамолигида амалга ошириб келган. Мазкур компания жиноий уюшманинг изчил ва барқарор ривожланиши, унинг таъсир доираси кенгайиши, жиноий уюшма томонидан ташкил қилинган тармоққа янги аъзоларни жалб қилиш ишларини тарғиб-ташвиқ қилган.

Жиноий уюшма аъзолари Республика ҳудудида яшовчи фуқароларнинг ишончини суиистеъмор қилиб, маҳсулот сифатида бирор бир қийматга эга бўлмаган, "Amesqua Bio Disk" ("Амезкуа биодиски"), "Amesqua Straw Tube" ("Амезкуа сув ичиш трубкаси"), "Amesqua Energy Shell" ("Амезкуа энергияли душ мосламаси"), "Amesqua Pewter Bio Disk" ("Амезкуа темир биодиски"), "Amesqua Chi Pendant" ("Амезкуа чикулони) маҳсулотларини Ўзбекистон Республикасида савдога чиқариш учун ваколатли органлардан рухсат олмасдан, сифат, мувофиқлик ва гигиеник сертификатлари бўлмаган ҳолда уларнинг инсон саломатлигига таъсир кўрсатиши фан нуктаи назаридан асосланмаган бўлса-да, инсон организмни атрофдаги турли зарарли электр тўлқинлардан ҳимоя қилади ва инсон биоэнергиясини мувозанатда сақлаб туради ва қувват беради деб ишонтириб, уларни ноқонуний ва яширин реклама қилиб, молиявий пирамидага жалб қилинган фуқароларга қонунга хилоф равишда хорижий валютада сотилишига эришганлар.

2008 йил ва 2009 йилнинг январь-июнь ойлари давомида бу удабуронлар фуқаролар манфаатларига жами 11 млрд. 976 млн. 725 минг 162,4 (8 млн. 537 минг 60 АҚШ доллари) сўмдан ортиқ жуда кўп миқдорда зарар етказишган. Шунингдек, жиноий уюшма аъзолари ҳаммаси бўлиб 20 млрд. сўмдан ортиқ бож ва солиқ тўловларини тўлашдан ҳам қасддан бўйин товлаганлар.

Жиноят иши бўйича тайинланган экспертизалар натижаларига кўра, "биодиски" ва "чикулони" предметлари ойна шишадан ишланган бўлиб, улар билан таъсир кўрсатилган сувнинг кимёвий элементлари таркиби, таъми, ранги, ҳиди, қайнаш ва музлаш ҳарорати ўзгармаслиги кўрсатилган. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш Вазирлиги Давлат санитария эпидемиология назорати Маркази хулосалари, Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий Университети биофизика кафедрасининг хулосасида "Biodisk", "Rewriter Biodisk", "Energe Shell", "Straw Tube"дан уларнинг қўлланмасига мувофиқ ичимлик суви талабларига жавоб берадиган сув ўтказилиб, сўнг сувининг кимёвий таркиби ўрганилганда, сувнинг кимёвий таркибида ўзгаришлар аниқланмаган, сувнинг ҳиди, таъми, ранги, лойқалиги, чўкмаси, тинчлиги, қаттиқлиги, кимёвий элементлари таркиби ва бошқа хусусиятлари ўзгармаган, уларнинг ижобий хусусиятлари аниқланмаган.

"Чикулон"дан унинг қўлланмасига мувофиқ фойдаланилганда, у атрофдаги электр тўлқинларга таъсир кўрсатмаган ва тўлқинларни қайтариш хусусиятларини намоён этмаган. Заргарлик маҳсулотлари ва қўл соатларининг нархи қимматлаштирилганлиги аниқланган. Шундай қилиб, бу "удабуронлар" ўз жиноий фаолиятлари давомида 21000 дан ортиқ фуқароларини маънавий қарийб 13 миллион АҚШ долларида "чув туширишган". Энг ачинарлиси шундаки, бу пулларнинг катта қисми компаниянинг чет эллардаги ҳисоб рақамига ўтказиб юборилган.

Агар фуқароларимиз озгина фикр юритишганда, ўтмас матоҳларга ҳазина топгандек ташланганимизда бу жиноятлар содир этилмаган бўларми? Ҳалқимиз "бир балоси бўлмаса, шудгорда қуйруқ на қилур", деб бежиз айтмаган ахир!

Ҳар ерни қилма орзу

Сунги пайтларда фуқароларимизнинг хорижий мамлакатларга бориб меҳнат қилишлари одатий ҳолга айланиб қолди. Бу, албатта, яхши. Чунки хорижда меҳнат қилган ватандошларимиз у ерда ўрганиб келган тажрибасини юртимизнинг иқтисодий ва ижтимоий ҳаёти учун фойдали бўлган машғулота сарфлаб, уни бошқаларга ҳам ўргатади. Шу йўл билан у ёки бу соҳа тараққиётига ўз ҳиссасини қўшади. Яна бир томони шундаки, бундай юртдошларимиз иш ҳақи сифатида оладиган ва ўз оиласига юборадиган маблағлар қўшимча капитал сифатида мамлакатимизга кириб келмоқда. Бу бир томондан оила учун қўшимча даромад манбаи бўлса, иккинчи томондан мамлакатнинг иқтисодиёти учун ҳам ижобий таъсир кўрсатмасдан қолмапти. Аммо чет элдаги юртдошларимизнинг ишлари ҳар доим ҳам кўнглидайдй, силлиқ бўлапти деб айта олмаيمиз. Чунки ноқонуний йўллар билан хорижга кетганларни у ерда ҳар доим ҳам кучоқ очиб кутиб олишмайди. Ёки айрим фуқароларимиз ўзларининг таниш-билишлари ёки ҳамқишлоқларини алдаш йўли билан ёллаб, катта маош ваъда қилиб, қўйинларини пуч ёнғоққа тўлдирмоқдалар. Уларнинг ёлғонига учганлар эса, узоқдаги қуй-руқдан яқиндаги ўпка яхши деган мақолни эсдан чиқариб, тур-

ли алдов ва фирибгарларнинг тузоғигага илинмоқдалар.

Судланувчи Нодир Раҳимов 1975 йилда Шаҳрисабз туманида туғилган. Маълумоти ўрта, оилали, уч нафар фарзанди бор. У 2008 йил февраль ойининг бошларида ҳамқишлоқлари Отабек Ўроқов ва Ботир Худойкуловларни ёллаб, Россиянинг Санкт-Петербург шаҳридаги "Фарт" номли кимёвий ўғит ишлаб чиқарадиган заводга ишга жойлаштириди ва ҳар ойда 300 АҚШ долларидан маош олишларини ваъда қилади. Улар мазкур заводда 2009 йилнинг апрель ойига қадар ишлашди. Сўнгра Б.Худойкуловни шаҳардаги бозорда олиб бориётган куриллиш объектда 28 июнгача, О.Ўроқовни эса Санкт-Петербург шаҳридаги тўғон курилиш объектда август ойининг охирига қадар ишлатади. Бироқ ўзи ваъда қилган О.Ўроқовнинг 900, Б.Худойкуловнинг эса 650 АҚШ доллари миқдоридagi иш ҳақларини бермайди.

2009 йил февраль ойининг бошларида Шаҳрисабз туманида яшовчи Алишер Раҳимов ва Акбар Холтўраевларга кўнгиноқ қилиб: "Ишлашни хоҳласаларинг келинлар, яхши жойлар-

дан ишлар чиқаяпти, ойига 500 АҚШ долларидан иш ҳақи оласизлар", деб қизиктириб, уларни Санкт-Петербург аэропортида кутиб олади ва шаҳардаги "Проспект просвещения" деб номланувчи курилиш ишлари олиб борилаётган объектга ишга жойлаштиради. Курилишда уларни 2009 йил ноябрь ойининг охиригача ишлатган. Аммо ваъда қилинган 1900 АҚШ долларида иш ҳақларини бермай, ўз эҳтиёжи учун ишлатиб юборган.

Орадан уч ой ўтар-ўтмай Шаҳрисабз туманилик фуқаролар Пулатжон Холтўраев ва Жўра Жумаевларни телефон кўнгиноғи бевозта қилади. "Хоҳласаларинг ҳайдовчилик қиласизлар, ойига 500 АҚШ долларидан иш ҳақи оласизлар", деб уларни қизиктириб, 10 май куни Т.Холтўраевни, 19 май куни Ж.Жумаевни Санкт-Петербург аэропортида кутиб олади. Йигитлар Санкт-Петербург шаҳридаги "Тосно Дор Ремстрой" йўл курилиш ташкилотига ишга жойлаштирилади. 2009 йилнинг ноябрга қадар ишлаган П.Холтўраев 1200 ва Ж.Жумаев 1200 АҚШ доллари миқдоридagi иш ҳақларини оли-

Баҳодир Тўлаганов,
Шаҳрисабз туман прокурори
Норбўта ҲОЗИЕВ,
журналист

шолмайди. Бу пуллар Нодир Раҳимовнинг чўнтагидан жой олади.

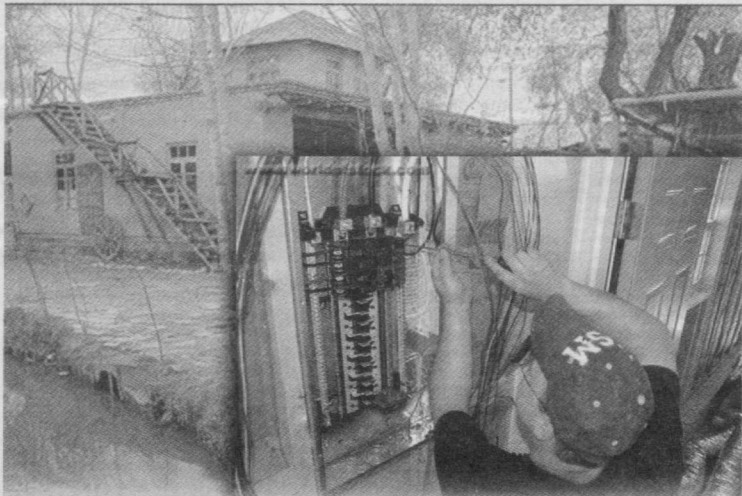
Н.Раҳимов юқорида қайд этилган жиноий хатти-ҳаракати бўйича бўлиб ўтган суд жараёнида ўз айбига иқроорлик билдириб, 2003 йилдан буён Россиянинг Санкт-Петербург шаҳридаги курилиш ишларида ишлаб келишини, 2009 йил 4 январь куни яна ўша ерга қайтиб боришини ва курилишга ишга жойлашганини, февраль ойининг ўрталарида амакиси З.Раҳимовнинг ўғли А.Раҳимов унга телефон қилиб, Санкт-Петербург шаҳрига ишлаш учун келганини, иш топишга ёрдам беришини сўраганини баён қилди. У А.Раҳимовни таниши — Юра исмли шахснинг курилиш фирмасига ишга жойлаштирганини ва бошқа ўзини оқловчи далиллари баён қилди.

Н.Раҳимовнинг жиноят содир қилганлиги унинг ўз айбига иқроор бўлиб берган кўрсатмасидан ташқари дастлабки терговда

тўпланган ва суд муҳокамасида текширилган далиллар билан ҳам тўлиқ тасдиқланди ва жиноят ишлари бўйича Шаҳрисабз тумани суди унга қилмишига яраша жазо тайинлади.

Юқорида келтирилган уч ҳолатда ҳам жабрланувчиларнинг алдов тўғрисида осонгина илингандиклари кишини ажаблантиради. Мўмай даромадли ишга эга бўлиш орзуси уларнинг кўзини кўр, қулоғини қар қилиб қўйиши нима, қутилмаган ҳолми ёки лақмаликми? Ахир, ҳар ерда ўзига яраша тошу тарозу борлиги маълум нарсаси-ку!

Шундай экан, бу уч ҳолати фақат жабрланувчиларга эмас, балки осонгина мўмай даромадли ишга эга бўлишни орзу қиладиган айрим хаёларпарастларга ҳам ибрат бўлиши лозим. Фирибгарликни касб қилиб, ўз юртдошларининг шайни, қадр-қимматини оёқости қилиш эвазига бойлик орттиришни касб қилганлар эса бир кун келиб қилмишларига яраша жазо олишлари тайин эканлиги юқоридаги мисолда гувоҳ бўлдингиз. Зеро, бундай қимсаларга фақат жазо таъсир қилади. Уларга на насихат ва на тўғри гап ёқади. Шу боис, биз даромад, фойда учун ўз яқинларини сотишдан ҳам тўймайдиган бундай қимсаларга насихат қилишдан тийилмаимиз. Чунки доно халқимиз "Тентакка маслаҳат бериш, кўрга кўзуга тутиш билан баробар", деб бежизга айтмаган.

Фириб фош бўлди

Имконият атамаси бизга яхши таниш. Имкониятдан фойдаланиш, имкони борида ҳал қилиш каби ибораларни кўндалма кўндала лугатимизда ишлатамиз. Боиси ҳаммамиз ҳам орзу ва мақсадларимиз рўйи учун имкон қидирамиз. Аммо бу атамани бошқачароқ тушунадиганлар ҳам бор экан. Масалан, Ҳазорасп тумани "Электр тармоқлари" корхонасида уста бўлиб ишловчи Қобил Кўзиевга ўхшаб.

"Карвак" қишлоғи "Шовот" маҳалласида яшовчи фуқаро Олимбой Раҳимов уйи ёнидаги шолди тегирмонига ўрнатган трансформаторни электр линиясига қонуний расмийлаштириб беришни сўраганида, Қобилбой бунга мўмай даромад қилиш учун имкон деб қабул қилди.

— 700 минг сўм берсангиз, ҳамма ҳужжатларни тўғрилаб қўлингизга тутқазаман, — деди тadbirkорга.

— Бунча пулим йўқ-да, 500 мингга тўғрилашнинг иложи йўқми? Раҳбарингиз роса қайсар экан, пул тақдир қилсам олмапти, — савдолашиси қиришди Олимбой Раҳимов.

— Уриниб кўрай-чи, лекин пулингизнинг чўғи кам. Раҳбаримиз йўқ деган бўлса, ҳўп дейдиганларни мана биз топамиз-да. Ахир, пул деган жонивор кимга керак эмас, — Қобилнинг иштакхаси очилиб, қўлларини ишқаб қўйди. — Сиз соққани тайёр қилаверинг, ҳужжатни қўлимда деб ҳисобланг.

Тadbirkор пулни тайёрлашга тайёрлади-ю,

Улугбек КУРЯЗОВ,
Ҳазорасп туман прокурори
Ойбек ЖУМАНИЕЗОВ,
«Huquq»

аммо Қобилнинг сўзлари сал шубҳали туюлди. Туман электр тармоқлари раҳбари тўғриламаган ҳужжатни бошқа ким ҳам тўғрилаб бериши мумкин? Пешона терини тўкиб, тоғанини Қобилнинг қўлига шундоқ тутқазиб юборса-ю, иши битмай қолса-чи?

Олимбой Раҳимов ўйлаб ўйига етолмагач, қонун ҳимоячилари билан маслаҳатлашишни маъқул топди.

Қонун ҳимоячилари кўмағида эса Қобил Кўзиевнинг фирибчи фош этилди. У Олимбой Раҳимовдан 400 минг сўм пулни қабул қилган пайтда қўлга олинди.

Биз кейинги йилларда олиб берилган тарғибот-ташвиқот ишлари натижасида фуқароларнинг ҳуқуқий савияси ва маданияти анчайин ошганлигини кўряпмиз. Юқоридаги воқеа ҳам бунинг мисолидир. Ўз ҳақ-ҳуққини яхши билидиган инсон ҳеч қачон фирибгарларга алланмайди. Ҳар бир муаммонинг ечимини қонуний асосларда ҳал қилишга интилади. Аммо орамизда ҳали ҳам фирибгарлар тузоғига илинаётган кишилар бор экан, биз тарғибот ишларини бир лаҳза ҳам четга сурмаслигимиз лозим. Фуқаролар ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш ҳар доим асосий вазифаларимиздан бўлиб қолаверадй.

Оддий кўзбўямачилик

Ўз яқинларига яхшилик қилиш, уларни баҳоли қудрат қўллаб-қувватлаш яхши амаллардан саналади. Бу жамиятда меҳр-оқибат ва ўзаро ҳамжихатликнинг мустаҳкамланишидаги муҳим омиллардан биридир.

Аммо ўз яқинлари, қавму қариндошига яхшилик қилиш учун қонунбузарлик ёки кўзбўямачиликка қўл уриш ҳеч қачон яхшиликка олиб келмайди.

Бунга ҳоҳлаганча мисол келтириш мумкин. Ҳамшахримиз Носиржон Равшанов (исм-фамилиялар ўзгаририб берилмоқда) ҳам қариндошига яхшилик қилмоқчи эди-ю, бироқ "қош қўяман деб кўз чиқариши"га бир баҳа қолди.

Гап шундаки, бир неча йиллардан буён "Yunusobod Fayz Servis" МЧЖ директори лавозимида ишлаб келаётган Н.Равшанов қонунларини "айланиб ўтиб" бўлса-да, ўз қариндошига яхшилик қилишга бел боғлайди. Аввалига у мансаб ваколатини суиестемол қилиб, 2007 йилнинг бошида сохта буйруқ асосида жияни Ҳожибек Жўраевни МЧЖга слесарь-чилангар лавозимига ишга қабул қилган.

Аммо Х.Жўраев чилангарлик ҳунаридан анча узоқ экан, шекилли, МЧЖдаги бу вазифасида бир кун ҳам ишламаган ва ўзининг ҳунари — кафел терувчилик ортидан рўзгор тебратиб юраверган.

Оддий кунларнинг бирида, аниқроғи, 2007 йилнинг ноябрыда Н.Равшановнинг ҳузурига жияни Х.Жўраев кириб келади. Узаро суҳбат давомида уй-жой муаммосидан гап очилади-ю, Н.Равшанов жиянига яна бир марта "яхшилик" қилгиси келиб қолади.

— Гап бундай, жиян, — гап бошлади у, — Мен айтган ҳужжатларни тайёрлаб келсан, сўнг туман ҳокимига сенга уй ажратилларини сўраб ариза билан чиқамиз.

— Фойдаси бўлармикан, — сўради текин унинг дарганини эшитган жиян қўлларини қўларига ишқалаб.

— Чораси йўқ ишнинг ўзи йўқ. Сени ишга олганимдаёқ шунини мўлжал қилганман. Ҳокимга ариза ёзиб, ободонлаштириш ишларида астойдил ишлаётганингни, яшаш шароитинг оғирлигини кўрсатиб ўтаимиз, — деди Н.Равшанов.

— Лекин мен бир кун ҳам чилангар бўлиб ишламаганман...

Баҳром МАХСИТОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси
АМИБ катта терговчиси

— Буёғини менга қўйиб бер.

Хуллас, "Yunusobod Fayz Servis" МЧЖ директори Н.Равшанов Юнусобод туман ҳокимига хат билан мурожаат қилиб, унда МЧЖда чилангар бўлиб "ишлаб келаётган" Х.Жўраевнинг тумандаги капитал таъмирлаш ишларида фаол қатнашиб келаётганини, ўзини ижобий тарафдан кўрсатганлиги, оиласи билан оғир шароитда яшаётганлиги, шу сабабли унга ҳокимият баландидаги квартиралардан бирини ажратиб беришни сўрайди.

Н.Равшанов ушбу аризага сохта маълумотларни шу даражада усталик билан қилган экан-ки, мурожаат туман ҳокимияти томонидан кўриб чиқилиб, ҳоким қарори билан Х.Жўраевга Юнусобод тумани 6-маҳк, 6-уй, 21-хонадон бир йил муддатга ижарага берилди.

Турган гапки, Н.Равшанов ва Х.Жўраевларни бир қарор қаноатландирмас эди. Улар 2008 йилнинг 19 августиди туман ҳокимига сохта маълумотлар киритилган ариза билан такроран мурожаат қилишдаи ва юқорида келтирилган манзилдаги хонадонни Х.Жўраевга бириктириб беришни сўрашди.

Ариза иш беради: туман ҳокимиятининг қарори билан ушбу хонадон Х.Жўраевнинг оиласига бириктириб берилди, рафиқаси билан бирга ана шу манзилга доимий рўйхатга қўйилди.

Ҳар қандай кўзбўямачилик вақти келиб фош бўлмасдан қолмас экан. Х.Жўраев туман ҳокимиятига ана шу хонадонни ҳусусийлаштириш учун мурожаат қилганида, ҳужжатларнинг "мисн чиқиб қолади".

Қалбак ҳужжатлар билан текин уй-жойга эга бўлишга интилганларга нисбатан жиноят иши қўзғатилади. Жиноят ишлари бўйича Юнусобод туман судида Н.Равшанов ва Х.Жўраевларнинг қилмиш кўриб чиқилиб, қонуний жазо белгиланди. Уларга нисбатан қўлланган Амнистия актидан етарли ҳулоса чиқариб олишди, деб умид қиламиз.

И нсон яралибдики, турли муаммолар қатори ижтимоий муаммоларга ҳам дуч келади. Уларни ҳал этиш учун авваламбор маблағ зарурлиги ҳам ҳаммага яхши маълум. Шунинг учун ҳам жамият қадим замонлардан иқтисодий муаммолар билан тўқнашиб келади. Қолаверса, ушбу маблағни қандай йўллар билан топиш ҳам, албатта, ҳар кимнинг виждонига ҳавола. Шундай бўлсада, қонуний йўллар билан ҳалол меҳнат қилиб даромад топганга ҳеч нарса етмайди. Бўлмасам-чи, уст-бошинг бут бўлиб, қозонинг қайнаб турса, бировдан кам бўлмасдан, давлат олдида ҳам, эл-юрт олдида ҳам юзинг ёруғ бўлганига нима етсин!

Аммо, афсуски ҳамма ҳам ана шундай қонуний йўлдан боравермайди. Бундайлар қандай бўлмасин, тезроқ боёбини, бири икки бўлиб, ҳамёнини қаппайтиришни ўйлайди. Бу йўлда ўғрилиқ қилишни, бировни алдашми ёки яна бошқа усул билан, уларга фарқи йўқ, мўмай даромад топсалар бўлди. Нафслари ҳақалак отганда ҳар қандай ишнинг ҳам, кингир қилмишининг охири вой бўлишини унутиб қўйишади. Билишмайдикки, кўза эса кунда эмас, кунда синади...

Шу маънода Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚК Департаменти ходимлари мамлакатнинг иқтисодий ҳавфсизлигини таъминлаш, иқтисодиёт, солиқ ва валютага оид қонунбузарликларнинг олдини олиш, яширин иқтисодий фаолиятни фош этиш ва давлатга етказилган зарарни ундириш ҳамда профилактика ва ҳуқуқ тарғиботини ўтказишга қаратилган чора-тадбирларни кенг миқёсда амалга оширмоқдалар.

Айниқса, валюта соҳасидаги қонунбузарликларни аниқлаш, уларни бартараф этиш, Республика манфаатларига ҳилоф битимларни тузиш, хорижий валюта тушумини яшириш ҳолатларини фош этиш ҳамда ташқи савдо операциялари бўйича юзага келган дебитор қарздорликларни қисқартириш борасида олиб борилаётган ишлар ўз самарасини бермоқда.

Жумладан, гарчи аҳолига қулайлик яратиш мақсадида юртимизнинг барча ҳудудларига валюта айирбошлаш шохобчалари ўрнатилган бўлсада, айрим жойларда яширин тарзда фаолият юритаётган валюта "қора бозор"лари учраб турибди. Жорий йилнинг биринчи ярмида ана шундай "бозор"ларнинг ноконуний фаолиятига барҳам бериш, қонунга ҳилоф равишда хорижий валюта маблағлари савдоси билан шуғулланиш ҳолатларини фош этиш борасида олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида 533 та ҳуқуқбузарлик аниқланиб, 263 та ҳолатда жиноят ва 270 та ҳолатда маъмурий ишлар қўзғатилди. Валютага оид қонунбузарликларни фош этиш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 42,1 фоизга, шу жумладан, жиноятларни аниқлаш 2,7 фоизга, маъмурий ҳуқуқбузарликларни аниқлаш эса 127 фоизга ошди.

Олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида ҳуқуқбузарлардан ноконуний муомалада бўлган 760,2 минг АҚШ доллари, 8 минг евро, 632,4 млн. Ўзбекистон сўми, 1,3 млн. Россия рубли, 2,6 млн. Қозғосистон тенгеси, 188,3 минг Қирғизистон соми ва 759,4 млн. сўм ҳамда 5740 АҚШ долларлик 8,2 килограмм тилла буюмлар, 3,5 млн. сўмлик 66,6 гр. олтин ашёвий далил сифатида олиб қўйилди. Шунингдек,

Ноконуний фаолият пайини қирқиб...

Содиқжон АЧИЛОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги
СВОЖДЛҚК Департаменти
бўлими бошлиғи

ЖКнинг 176-моддаси (қалбаки пул ёки қимматли қоғозларни ясаш ва уларни ўтказиш) билан 4 та, 177-модда (валюта қимматликларини қонунга ҳилоф равишда олиш ёки ўтказиш) билан 249 та, 178-модда (чет эл валютасини яшириш) билан 7 та ва бошқа моддалар билан 3 та жиноят ишлари қўзғатилди. Жумладан, марказий маҳкама ходимлари томонидан ўтказилган тадбирда фуқаролар Х.Воҳидов ва Ф.Норбоев ўзаро келишиб, 12 минг АҚШ доллари, 300 евро, 7350 Россия рубли ва 55 млн. 300 минг сўм ашёвий далил сифатида олинди. Департаментнинг Тошкент шаҳар бошқармаси ходимлари эса фуқаролар Б.Шарипов ҳамда А.Нишоновлар харидор С.Рўзметовга 16 минг 500 АҚШ долларини 34 млн. 900 минг сўмга сотаётганларида ноконуний савдога чек қўйди.

Шу билан бирга, хорижий валютанинг ноконуний савдоси билан шуғулланишнинг олдини олиш ва уларга барҳам бериш мақсадида сўнгги пайтларда валюта "қора бозор"ларини маблағ билан таъминлашнинг асосий манбааларидан бирига айланиб бораётган тижорат банклари билан айрим валюта айирбошлаш шохобчаларида содир этилаётган қонунбузарликларни фош этишга ҳам алоҳида эътибор қартилмоқда. Масалан, жорий йилнинг ўтган даврида олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида валюта айирбошлаш шохобчаларининг фаолияти билан боғлиқ 40 та жиноят фош этилиб, ноконуний муомалага киритилган 74,9 млн. АҚШ доллари ҳамда 161,7 млн. сўм ашёвий далил сифатида олиб қўйилди. Ачинарли жиҳати, мазкур соҳага оид жиноятларнинг 19 тасида бевосита банк ходимлари гуруҳ таркибиде иштирок этганлар.

Қимматбаҳо металл ва заргарлик буюмларини ноконуний ишлаб чиқариш, муомалага киритишнинг ўзига касб қилиб олинганларнинг ҳам пайи қирқилмоқда. Қонунбузарлик ҳолатларини аниқлаш юзасидан олиб борилган тадбирлар натижасида 2010 йилнинг ўтган даврида 8 та жиноят фош этилиб, 465,1 млн. сўмлик товар-моддий бойликлар ашёвий далил сифатида олиб қўйилди. Жумладан, текширишда Самарқанддаги "Марварид Лаъл" ХФ томонидан харидор С.Абдурахмоновага 235 минг сўмга сотилган аёллар тилла узугидаги давлат проба тамгасининг қалбаки эканлиги аниқланди. Шунингдек, тегишли ҳужжатлари бўлмаган 269 млн. сўмлик 634 дона заргарлик буюмларининг ҳам савдога қўйилгани маълум бўлди. Мазкур ҳолат юзасидан суднинг ҳукми қучга кириб, айбдорларга нисбатан жазонинг муқаррарлиги таъминланди.

Баъзи фуқаролар эса қалба-

ки пулларни ўтказиш билан шуғулланмоқдалар. Департаментнинг валютага оид жиноятларга қарши курашишда бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан ҳамкорликда ўтказган тадбирлари натижасида ноконуний муомалага киритилган 56,9 минг АҚШ доллари, 43,8 минг Россия рубли ҳамда 76,3 млн. сўм пул ашёвий далил сифатида олинган. Шу билан бирга, валюта қимматликларини қалбакилаштириш ва сохта банкнотларни муомалага киритиш каби ҳолатларни аниқлаш борасида ҳам самарали ишлар амалга оширилди. Масалан, Департаментнинг Тошкент шаҳар бошқармаси ходимлари фуқаро Н.Султоновани тожикистонлик "Мавжуда" исмли аёл билан келишиб, фуқаро Н.Ташхаджаевага қалбаки 3600 АҚШ долларини ҳақиқий 1800 АҚШ долларига сотаётган вақтда ушлашган бўлса, фуқаро М.Мадаминово аввалига Д.Собировдан сотиб олган 384 килограмм гуруч учун қалбаки 8 минг Россия рубли, икки кундан кейин эса Ж.Тажиевага сотиб олинган 370 килограмм гуруч учун яна қалбаки 9 минг Россия рубли берганлиги Департаментнинг Хоразм вилоят бошқармаси Янгиарик туман бўлими ходимлари ҳамда вилоят МХХ билан ҳамкорликда ўтказилган тадбирда аниқланган. Умуман эса, ана шундай ҳолатлар бўйича жорий йилнинг ўтган даврида 4 та жиноят иши қўзғатилди, қалбаки 3700 АҚШ доллари ҳамда 71 минг Россия рубли ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Шунингдек, товар-моддий бойликларини қонунга ҳилоф равишда чет эл валютасига сотиш ҳолатларини аниқлаш борасида олиб борилган тадбирлар натижасида 35 та жиноят фош этилиб, ҳуқуқбузарлардан 163,1 минг АҚШ долларлик махсуслотлар олинган. Бунга мисол тарикасида пойтахтдаги "Mirepeks Grain" МЧЖнинг раҳбари М.Нурматов билан фуқаро У.Осуповларнинг ўзаро келишувини келтириш мумкин. Улар жамиятга қарашли 50 тонна гуручни харидор Р.Эшмуродовга 4 минг АҚШ доллари ва 2,6 млн. сўмга ноконуний равишда сотиб, устига-устак НКМ чекини ҳам бермаганлар.

Департаментнинг Денов туман бўлими ходимлари эса "Лочин" ХФга қарашли авиакасса иш ўрганувчи гзачисис И.Қурбоновни 3 нафар фуқародан Термиз-Тошкент-Москва йўналиши бўйича чипта учун 2500 АҚШ доллари олиб, 3 млн. сўм қайтим берган вақтда ушлашганлар. Ушбу ҳолатлар юзасидан ҳам суднинг ҳукми чиқарилиб, қонуний қучга кирган.

Айрим тадбиркорлар эса хо-

рижий валютани Республика-миз ҳудудидан четга олиб чиқишда қонунни четлаб ўтмоқчи бўладилар. Аммо ҳар қандай қингирликнинг ҳам бир куни миси чиқади. Масалан, Бухоро вилоятида фаолият юритувчи тадбиркорлар И.Тулаев билан Б.Қўзиёвлар ўзаро тил бириктириб, ёғоч махсуслотлари савдосидан тушган нақд пулларни банкка топширмай, "қора бозор"дан 174,2 минг АҚШ доллари харид қилганлар ва импорт қилинган ёғоч махсуслотлари учун тўлов сифатида Россия Федерациясига жўнатганлар. Шунингдек, Департаментнинг халқаро соҳадаги, яъни хорижий давлатларнинг ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралари билан ўзаро ҳамкорлиги натижасида жорий йилнинг ўтган даврида МДХ давлатларидан олинган маълумотлар асосида 2 та жиноят иши қўзғатилди. Жумладан, Россия Федерацияси ИИБ Иқтисодий ҳавфсизлик Департаментининг сўровига асосан ўтказилган таҳлилда Тошкент вилоятида рўйхатдан ўтган якка тартибдаги тадбиркор Ш.Юсупов ва М.Фармонқуловлар 129,5 минг АҚШ долларилик ёғоч махсуслотларини импорт қилиб, улар учун тўлов сифатида Россияга олиб чиқилган валютани яшириш мақсадида божхона органларига қалбаки ҳужжатларни тақдим қилганлар. Шу билан бирга, савдодан тушган нақд пулларни банкка ҳам топширмаганлар. Россия Федерациясининг Ички ишлар вазирлигининг сўровига асосан ўтказилган текширишда эса Яккасарой туманида фаолият юритувчи тадбиркор С.Абидов фуқаролар Ш.Аҳмеджанов ва Ф.Шириновлар билан ўзаро келишиб, Россиядан келтирилган махсуслотларни Ўзбекистон Республикаси "Валютани тартибга солиш ҳақида"ги Қонуни талабларига зид равишда 15800 АҚШ доллари сотиб, савдодан тушган пулларни банкка топширмаганлари аниқланди.

Ҳўжалик юритувчи субъектларнинг экспорт-импорт контрактлари асосида амалга оширилаётган тўловларнинг қонунийлиги ҳамда экспорт қилинган маълумотлар учун валюта маблағларининг ўз вақтида ва тўлиқ қилиб тушиши иқтисоди-

ётимизнинг барқарорлашуви-га маълум даражада хисса қўшади. Шу маънода, ташқи савдо шартномалари бўйича мавжуд бўлган муддати ўтган дебитор қарздорликлар тўғрисида жорий йилнинг ўтган даврида Марказий банк томонидан тақдим этилган маълумотлар асосида 171 та ҳўжалик юритувчи субъектнинг 311 та ташқи савдо шартномалари ўрганилди. Маълум бўлишича, уларнинг 72 тасини экспорт, 239 тасини эса импорт шартномалари ташкил этган бўлиб, ўрганишлар натижасида 20 та қонунбузилиш ҳолатлари аниқланиб, 19 та ҳолатда жиноят ва 1 та ҳолатда маъмурий ишлар қўзғатилган. Аниқланган қонунбузилишлар бўйича 196,9 млн. сўмлик қўшича солиқ ва жарималар ҳисобланиб, 628,7 млн. сўмлик зарар ҳамда 6,3 млн. АҚШ доллари микдоридagi хорижий валюта-ни мажбурий сотишдан бўйин товлаш ҳолатлари маълум бўлган. Жумладан, Тошкент шаҳрида рўйхатдан ўтган "Зиё Групп" МЧЖ раҳбари А.Маҳмудов тўғридан-тўғри ишлаб чиқарувчи корхоналар билан импорт шартномаси тузмасдан махсуслотларни воситачи корхоналар орқали 13,3 минг АҚШ долларида импорт қилиб, Республика манфаатларига жуда кўп микдорда зарар етказган бўлса, Наманган шаҳрида рўйхатдан ўтган тадбиркор Д.Мустақимов 943,6 минг АҚШ долларлик махсуслотларни экспорт қилиб, 471,8 минг АҚШ долларини давлатга мажбурий сотишни амалга оширмаган.

Хулоса ўрнида айтидаган бўлсак, юртимизда Ўзбекистоннинг иқтисодий барқарор ўсиши ҳамда ривожланиши учун барча зарур шарт-шароитлар ва имкониятлар етарли. Бунинг учун эса аввало қонунларни ҳурмат қилишни, самарали ҳамда ҳалол меҳнат орқали даромад топиб, тинч ва осуда турмуш кечиришни асосий мақсадимиз дея ҳисоблашимиз лозим. Зеро, иқтисодий барқарорлик таъминланган ҳойда, юрт ривожланиб, аҳолини ижтимоий ҳимоялашнинг барча чора-тадбирлари ишга тушади ва турли ноҳуш ҳолатларнинг олди олиниб, фуқароларнинг турмуши янада яхшиланади.

Россияда ўрмон ёнғинлари

Июнь ойида ҳаво ҳароратининг кескин кўтарилиши натижасида Россиянинг бир қатор вилоятларида ўрмон ва торф ёнғинлари келиб чиққан эди. Хабарларга қараганда, "тилсиз ён" айти пайтда РФнинг 22 та субъектига тарқалиб улгурган. Аиникса Белгород, Воронеж, Иваново, Липецк, Москва, Рязан, Тамбов вилоятларида ва Мордовияда мураккаб вазият юзга келди. Утган давр мобайнида бир нечта ёнғин ўчоқларини бартараф этишга муваффақ бўлинди. Ёнғинга қарши кураш қўрбонларисиз кечмапти, маълумотларга кўра, 52 киши ҳалок бўлган, қарийб 3,5 минг киши бошпанасиз қолган. Икки ҳафта олдин Москва ва бошқа бир қатор шаҳарларни торф ёнғинидан чиққан куюк тутун қоплаб, жамоат транспорти ва аэропортлар ишини издан чиқарди. Синоптикларнинг маълумотларига қараганда, жазирама иссиқ ҳали-бери пасаймайди. Куни кеча термометр устуни Москвада ҳарорат 34 даражага кўтарилганини кўрсатди.

РФ Бош вазири Владимир Путин Рязан вилоятига ташрифи чоғида табиий ёнғинларни ўчиришда иштирок этди. Ҳукумат бошлиғи иккинчи учувчи ўриндигини эгаллаб, сув олиш ва сувни ёнаётган ўрмон устига тўкишни бошқариб борган.

РФ Президенти Д.Медведев Марий Элнинг маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш органлари вакиллари билан учрашув чоғида прокурорлар эътиборини ёнғинга қарши курашда аҳоли яшайдиган пунктлар атрофидаги ўрмонзорларни кесилга буйруқ берган маҳаллий ҳокимият раҳбарларининг жавобгарликка тортилишига йўл қўймаслик масаласига қаратди. "Ҳуқуқда "фавқулодда зарурият" деган тушунча мавжуд, — деди Президент. — Бир қимматли неъмат ундан-да қимматлироқ неъматни сақлаб қолиш учун қўрбон қилинади. Шу сабабли модамики, кимдир қишлоқларни ва одамларни қутқариш учун ушбу меъёрдан четлашса, жиний жавобгарликка ҳам, маъмурий жавобгарликка ҳам тортилмаслиги керак".

Россиядаги ўрмон ёнғинлари бутун дунё давлатларининг эътиборини ўзига қаратмоқда. Куни кеча Хитой тижорат вазирлигининг сайтида эълон қилинган хабарда айтилишича, ушбу мамлакат Россиянинг ёнғиндан жабрланган ҳудудларига ёрдам тариқасида қарийб 4 миллион доллар ажратган. Шундан бир миллион доллари нақд пул тариқасида берилган. Бундан ташқари тез орада 20 миллион юан (2,95 миллион доллар) миқдорида инсонларварлик ёрдами юклари юборилади.

Кучли тўфон қўрбонлари

Шиддатли ёмғирлардан куч олиб қутураётган "Дианму" деб ном берилган даҳшатли тўфон Жапония Корея ҳудудида бостириб кирди. Ренхап ахборот агентлигининг хабарига кўра, тўфон оқибатида пойтахт Сеул шаҳрида уч киши ҳалок бўлган, юздан ортиқ уйлар сув остида қолган, аэропортларда эса ўнлаб самолётларнинг парвозини бекор қилишга тўғри келган.

Япониянинг Дзидзи ахборот агентлиги тўфон қоршанба куни жануб тарафдаги Кюсю оролига қўнғилишиб келганини хабар қилди. Ҳаламай тўфон ўз йўналишидаги Цусима ороллари ва Кюсюнинг шимолида жойлашган Нагасаки префектурасини ҳам қураш олади ҳамда жума куни Япониянинг энг йирик Хонсю ороли соҳилларига етиб бориши мумкин. Япония Метерология агентлиги маълумотига кўра, бу давлатта яқинлашаётган тўфоннинг тезлиги соатига 25 километрни ташкил этади.

Жиний тўда бошлиғи кўлга олинди

Орёл шаҳрида содир этилган бир қатор портлашлар ва ўт қўйишларга алоқдорликда гумон қилиниб ушланган Федерал соқчилик хизмати академиясининг жисмоний тарбия кафедраси ўқитувчиси майор Виктор Луконин Орлов миллатчилар тўдасининг бошлиғи бўлиб чиқди.

Тергов маълумотларига кўра, Луконин "NS/WP Центр" деб номланган гуруҳ ташкил этиб, унинг говий етакчилигида айланган. Яна бир фаразга қараганда, бу гуруҳ йирикроқ ташкилотнинг бир бўлими бўлиши ҳам мумкин.

32 ёшли Лукониндан ташқари 18-23 ёшгача бўлган 6-7 киши портлаш ва ўт қўйишларга алоқдорликда гумон қилиниб кўлга олинган. Уларнинг айримлари ҳозирда оқ айбларига иқдор бўлиб, бир қатор жойларга ўт қўйганликларини айтиб беришган.

Луконининг уйда ушлаш пайтида иккита кесма милтиқ, кўнбола бомба тайёрлаш учун ишлатиладиган моддалар, кичик калибрли патронларни отишга мўлжалланган авторучка шаклидаги мослама топилган. Тезкор таҳлиллар натижаси эса Луконин тайёрлаган худди шундай портлагич илари Орёлда жинийат содир этишда ишлатилганини кўрсатди.

Луконин етакчилигидаги тўда ҳукумат органларига қарши, шунингдек, Кавказдан келиб чиққан шахларга тегишли бўлган муассаса ва савдо дўконларида 20 марта ҳужум уюштирган.

Жавобгарликни ўз зиммасига олди

Исроил Муодофа вазири Эхуд Барак "озодлик флотилияси" кемаларини босиб олганлик учун жавобгарликни ўз зиммасига олди. Баракнинг сўзларига қараганда, ноҳус ҳолисасдан бир неча кун олдин бўлиб ўтган учрашувда бош вазир Биньямин Нетаниягу ва яна унинг кабинетидан олти нафар юқори мартабали шахс иштирок этган. Ушанда башарти вазият қўлдан чиқиб кеталиган бўлса, унинг иштирокчилари фавқулодда чоралар қўришлари лозимлиги ҳақида тўхтамга келинган. Лекин шундай бўлса-да, Муодофа вазири операция пайтида ҳарбийларга берилган конкрет буйруқлар учун айнан у жавобгар эканлигини таъкидлаган. Бироқ Баракнинг сўзлари бунга қадар тергов комиссиясига Нетаниягу берган кўрсатувларга мос келмаган.

Исроилда воқеа ҳолатларини текшириш учун бир неча комиссия ташкил этилган эди. Исроил Муодофа армиясининг шахсий текшируви содир бўлган ҳолиса учун жавобгарликни Исроил ХДК зиммасига юклаганди. Эхуд Барак ва Биньямин Нетаниягу Олий суднинг собиқ раиси Яков Туркел бошқарган комиссия олдига сўзга чиқди. Тез кунда эса БМТ ҳузурида ташкил этилган халқаро комиссия иш бошлаши керак.

Интернет хабарлари асосида Бахтиёр НАЗАРОВ тайёрлади

Ишонч телефонлари

Маҳаллий давлат ҳокимияти, назорат қилувчи ва лицензия берувчи органлар томонидан тadbirkorлик субъектларига рухсатномалар бериш, тadbirkorлик фаолиятини ташкил этиш, қурилишга рухсат бериш, кадастр орқали расмийлаштириш ва бинолар ижараси учун тўлов миқдорини белгиллашга қонунбузилиш, бюрократик тўсқинликлар ва сансалорликларга йўл қўйилган тақдирда, Сиз тadbirkorлар ўз ҳуқуқларингизни ҳимоя қилиш учун Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валюталар оид жиноятларга ва жиний даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлар прокуратураларининг қуйидаги "Ишонч телефони" рақамларига ёки «007» қисқа рақамига қўнғироқ қилишингиз мумкин.

№	Прокуратура органлари	Ишонч телефонлари
1.	Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси	Код: 8371 232-43-91 232-45-40
2.	Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги СВОЖДҚДҚК Департаменти	Код: 8371 233-84-20
3.	Андижон вилоят прокуратураси	Код: 8374 224-06-09
4.	Бухоро вилоят прокуратураси	Код: 8365 223-74-79
5.	Жиззах вилоят прокуратураси	Код: 8372 226-09-62
6.	Қашқадарё вилоят прокуратураси	Код: 8375 221-07-82
7.	Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси	Код: 8361 222-26-39
8.	Навоий вилоят прокуратураси	Код: 8436 225-07-17
9.	Наманган вилоят прокуратураси	Код: 8369 226-23-02
10.	Самарқанд вилоят прокуратураси	Код: 8366 235-07-34
11.	Сирдарё вилоят прокуратураси	Код: 8367 223-38-22
12.	Сурхондарё вилоят прокуратураси	Код: 8376 223-20-36
13.	Тошкент шаҳар прокуратураси	Код: 8371 273-74-81
14.	Тошкент вилоят прокуратураси	Код: 8371 277-76-18
15.	Фарғона вилоят прокуратураси	Код: 8373 224-04-80
16.	Хоразм вилоят прокуратураси	Код: 8362 227-45-71

Бундан ташқари фуқароларнинг илтимос ва мурожаатларини кундалик навбатчилик асосида қабул қилиш бўйича барча туман-шаҳар прокуратураларида ишонч телефонлари ташкил этилган.

Сизнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларингиз тезкорлик билан ҳимоя қилиниши таъминланади.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси

ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН ЭЪЛОН

Ўзбекистон Республикаси Давлат Мулкини бошқариш давлат қўмитаси «Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖ Бухоро вилояти филиали бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очик аукцион савдоларига тақлиф этади!

Аукцион савдосига Давлат Мулкини бошқариш давлат қўмитаси томонидан Бухоро шаҳар ҳокимининг 2010 йил 01 июлдаги 885-сонли қарорига асосан, Бухоро шаҳар Т.Фароғий кўчасида, стоматология поликлиникаси қурилиши учун мўлжалланган 154 кв.метрдан иборат 1 та ер майдонидан фойдалиниш ҳуқуқи аукцион савдоларига чиқарилмоқда.

Бошланғич баҳоси – 6 147 064 сўм.
Аукцион савдоси 2010 йил 10 сентябрь куни соат 11:00да Бухоро шаҳри, Мустақиллик кўчаси, 10-уй, РКМБ Бухоро вилоят филиалининг савдолар залида бўлиб ўтади.

Сотилмай қолган ер майдонлари 2010 йилнинг 17 ва 24 сентябрь кунлари соат 11:00 да бўлиб ўтадиган аукцион савдоларида мунтазам равишда қўйиб борилади. Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдоси бошланишига 3 (уч) кун қолганда тўхтатилади. Мазкур савдоларда қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузилладиган закатал келишувга асосан, мулк бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатал пулини РКМБ Бухоро вилояти филиалининг ОАТ "Турон банк" Бухоро филиали Мустақиллик мини банкидаги қуйидаги ҳисоб-рақамга тўлашлари шарт: х/р 20210000200571452129 МФО: 00111, СТИР 200933850, Манзил: Бухоро ш. Мустақиллик кўчаси, 10-уй, 4-қават Телефонлар: (8365)223-71-36, 223-71-30. www.rkmb.uz Лицензия: DB 001 № 000004

Тўзатиш

Газетанинг 2010 йил 5 августдаги 31-сонидида чоп этилган "Diling savdo" МЧЖ томонидан берилган эълон матнидаги д/р 10 AP 509 ўрнига 10 AP 510 деб ўқилсин.

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Фарғона вилоят прокуратураси жамоаси вилоят прокурорининг ўринбосари Миродил Қурбоновга укаси

Солижон ҚУРБОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради

Ўқув-амалий семинар

Умид МУХАМЕДОВ,
Бош прокуратура бўлим катта прокурори

6-7 август кунлари Наманган вилоят прокуратурасида Бош прокуратуранинг Қонунчилик тарғиботи бўлими ташаббуси билан "Прокуратура органларида қонунларни мужассамлаштириш ва қонун ижодкорлиги фаолиятини ташкиллаштириш масалалари" мавзусида ўқув-амалий семинар бўлиб ўтди. Семинарда Тошкент шаҳри ва вилоятлар, Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси, Транспорт ва Ҳарбий прокуратураларнинг қонунларни тарғиботи бўлими буйича катта ёрдамчилари ва Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚК Департаменти матбуот хизмати ходимлари, Наманган вилояти шаҳар ва туман прокурорлари ва соҳа ходимлари иштирок этишди. Семинарни Бош прокуратура бўлим бошлиғи Г.Раҳимова кириш сўзи билан очди.

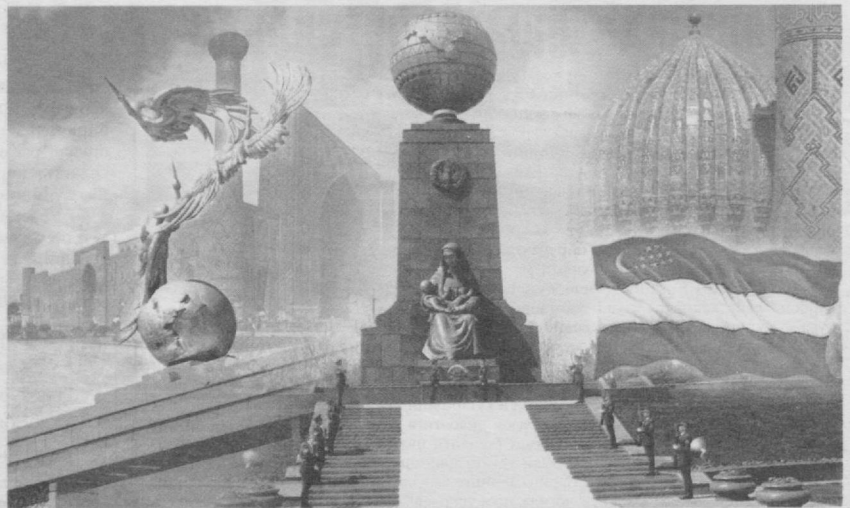
Семинарда Наманган вилоят прокурори А.Хусанов иштирокчиларни ташриф билан қутлади. Шундан сўнг СВОЖДЛҚК Департаменти матбуот гуруҳи бош инспектори Б.Ҳошимов Бош прокурор Р.Қодировнинг "Қонун ҳужжатларини такомиллаштириш - давр талаби" номида мақоласининг мазмун-моҳияти ҳақида маъруза қилди.

Семинарда, шунингдек, Бош прокуратура бўлим бошлиғи Г.Раҳимова, Наманган вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси Б.Ваҳобов, Ўйчи туман прокурори Ш.Қосимов, Наманган шаҳар прокурорининг ўринбосари А.Ғофуров, Наманган вилоят Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бошқармаси бошлиғи А.Отаҳўаев, Наманган вилоят ўрта махсус касб-хўнара таълими ҳудудий бошқармаси бошлиғи О.Саримсоқов ва Учкўрғон туман прокурорининг ўринбосари У.Қобуловларнинг маърузалари тингланди.

Қизғин баҳс ва мунозараларга сабаб бўлган ўшбу семинардан сўнг иштирокчилар вилоят прокуратураси музейи билан танишишди.

Семинарнинг иккинчи кунинда иштирокчилар Наманган шаҳрида янги барпо этилган "Ёшлар" маркази, Ўйчи туман прокуратурасининг "Қонунларни мужассамлаштириш хонаси" ва Учкўрғон туман прокуратурасидаги "Аҳолининг ҳуқуқий маданиятини оширишга доир ишларни ташкил этиш маркази" билан танишишди. Шунингдек, иштирокчилар Янгиқўрғон туманининг диққатга сазовор жойларида бўлишди.

Семинар якунида иштирокчиларга амалдаги 15 та кодексга охириги 5 йил давомида киритилган ўзгаришларнинг электрон нусхаси, Р.Қодировнинг "Қонун ҳужжатларини такомиллаштириш - давр талаби" мақоласининг китобча шаклидаги нусхаси ва бошқа материаллар тарқатилиб, иштирокчиларга керакли тавсиялар берилди.

Ватан онадир...

Нилуфар НИЁЗОВА,
"Huquq"

Эндигина мактабга борган кезларим. Муаллим ўринидан турғазиб, саволга тутди:

— Ватан қердан бошланади?

Мен лол қолдим. Балки Ватан нелигини англаб етмагандирман ўша дам?! Кўнглимда ҳали она юртва нисбатан меҳр туйғуси тўла шакланмагандир, эҳтимол?! Ҳарқалай, саволга жавоб топа олмаганим. "Ватан — маҳалламиз боши", дегандим гудраниб, қердаир кулгоғимга чалинганини эслаб. Ҳозир фарзандим баъзи саволларга жавоб тополмай, саросимага тушганда беихтиёр ўша хотиралар теграмда айланади.

У кейинроқ савдо иши билан Арабистонга бориб келди. Қайтпач, уни йўқлаб бордик. Таассуротларга йўрилган соғинч ҳисси мени алданечук тўқинлантириб юборди.

— Саудия Арабистонидан юртдошларимиз анчагина экан. Улардан бири бизни уйига меҳмонга қақирди. Бординк. Дастурхон усти ноз-неъматларга тўла. Уй эгасининг кексайиб қолган отаси биз ўтирган хонага қорчанди. У ҳар бири-миз билан қучоқлашиб қўришаётми, қафларини юзмизга суртди. "Сизлар она юртимнинг исини олиб келибсизлар!", деб шивирлади аста. Сўнг сўхбат асосида бизга юратгани очди: "Ҳамма нарсам етарли, уйим, оилам катта, бойлигим бисёр. Лекин булар кўнглимдаги армон тафтини босолмайди. Кечалари ухловмай, юрт соғинчи билан тўлғониб чиқаман. Борай, десам, қаричилик... Қанийди, оёз бўлган Ўзбекистоннинг тупроғига қадам қўйиб, гардларини қўларимга суриш насиб этсал... Умрининг борини шу бир лаҳзаллик имкон учун бахшида етардим", деди.

Ишонасизми, шу куну томоғимдан овқат ўтмади. Юртимизга қайтаётганда ўша нуронийнинг ўлини ўзим билан олиб келдим. Уни аввал обдон гўзал шаҳарларимиз билан таништирдим. Қайтаётганда Чуст дўпписи ва пичоғи, миллий либосларимиз бўлимиш чопон ва дўппи, сўнгра... ўша қариянинг болагини ўтган қишлоқ тупроғидан бериб юбордим. Зора, кўнглим тафти босилса...

Бу ҳикоядан қаттиқ таъсирлан-

дим, вужудимни меҳр аралаш қучур ҳаяжон қамраб олди. Уйга қайтгач, ҳовлимиз четидиғи деворлару деразаларини силаб-сийпаладим. Гардларини кўзимга суртдим. Лабларим эса тинмай пичирларди: "Уйимиз қандай яхши! Юртим, тупроғи иси анқиб турган деворлару нақалар қадрли!"

1999 йил, 16 февраль. Ота-онамдан ҳабар олиш учун қишлоққа боргандим. Оиламиз даврасида тушлиқ қилиб ўтирибмиз. Ногоҳ телевидение орқали Мирзохид Раҳимов Тошкентдаги қўпоровчилик ҳаракатлари ҳақидаги совуқ хабарни ўқир экан, тушликни-да унутиб, шаҳарга — турмуш ўртоғим ва болалар боғчасидиғи қизчам сари ошқимдим. Лабларим эса тинмай пичирларди: "Уларни соғ-омон сақла, Яратган эгам!"

Ҳайрият, дилданганим бағримга босдим. Турмуш ўртоғимни соғом кўрдим, хавотирим ариди. Ана ўшанда билдим Ватан нелигини! Ўшанда туйдим юртимнинг муқаддаслигини! Тинчлик-хотиржамлик нақалар кераклигини ҳис қилдим юрак-юракдан! Андижон, Боткен воқеалари эса Ватанини асраш боламини, тирикликни асраш эканини англапти гўё! Шукрки, замонамиз тинч! Ахир атрофимизда нотинч юртлар, юратгани чангаллаб бошқа юртларда ўтирган оналар камми?! Тинчлигимизга, ҳурлигимизга кўз тегмасин-ей!" деб кўксимга туғлаб қўяман.

Беихтиёр уйга толаман. Тинчликни, ҳурликни сотаётган кимсаларни инсон деб атай мумкинмикан?! Қўлларини инсон қони билан бўяшга-да тайёр манкурт кимсалар эртага қўлларини ўз жигарлари қони билан бўямайди, деб ким кафолат беради? Аслида-ку, қон тўкишдан қўчмай пул санаётган бу нобакорлар Ватан қадрига етармиди?!

Дарвоқе, Ватан!.. Дунёда Ватан меҳридан улканроқ соғинч, унинг осийишталитидадан ортиқ бахт борми асли?!

Бу туйғу томирларимиздаги қон билан оқади. Қачонки, одам юрт меҳрини, соғинчини қалбдан ҳис этса, ўзини она юрт тақдирига даҳлдор сезади. Бу туйғу уни эгуликлар сари қорлайди, фидойи-

ликка ўргатади, яратувчанлик сари ундайди.

Бир неча кундирки, танишларимдан бири ўғли ҳарбий хизматга бормоқчилигини, бироқ вазни озгина етмаётгани учун уни хизматга олишмаётганидан нолиб, мендан кўмак сўрайди. Кўнглимга ифтихор таскин беради: собиқ шўролар даврида юрт ҳимоясига қақирлаётган йигитлар қандайдир йўллар билан хизматга қолишга уринган бўлса, эндиликда камолотга етган эр йигит борки, Ватан хизматини энг шарафли бурч деб билиб, ҳарбий хизматга бориш учун ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан етукликка интилмоқда. Шундай ўғлонларимиз бор экан, ҳақик ва хавотирлар нечук! Шולי ичидиғи кўрмак сингари ахён-ахёнда буй қўрсатиб турмуви юртфурушлар хунрезлигини қайтаришда улар ўқ ўтмас қалқон-ку, ахир. Озодлик буюк иноят, улғу саодатдир. Хўр кўнларимизнинг ҳар лаҳзаси учун қайта-қайта шукроналар айтамыз. Зеро, бу кўнларни кўролмай кетган, юрт тинчлигини сақлаш йўлида шўх кетган миллатдошларимиз руҳи оялдида ҳам шукроналик қаримиз бор. Хўрлик чечаклари ўсиб-унаётган муқаддас гўшаларга шукроналик туйғуларини поёндоз эттинг, азиз тупроғига юзларингни босгинг келади.

Гоҳ болагимизда жавобини топишга қийналган саволни эслайман: "Ватан қердан бошланади?" Энди жавобим қатъий, туйғуларим аллақанда шаклланиб бўлган. Ҳеч иккиланмай юртга сўнч бўлгўлик ўғлонларни тарбиялаётган, Тумарис сингари жасур қизлоқларни ўстираётган миллат оналари пойига сажда қилгўдек таъзим бажо айлаламан. Бешик бошида ўтирган оналар аллисдан Ватан туйғусини қирираман. Ахир онанинг ҳар бир ҳаракати, кўз қарашларида шу сўзининг бўйини туйган бола ундан қувват олади. Ўзбек оналари Ал-помилларни дунёга келтиришга, уларни Ватанга садоқатли этиб тарбиялашга қодир!

Хуфиёна иқтисодиётга ўрин йўқ

(Давоми. Бошланиши 2-бетда)

Ана шундай тадбирларда 4 та банк муассасасининг мансабдор шахслари ҳамда валюта айирбошлаш шахобчаларининг кассирлари валюта айирбошлаш хуёсидида умуман мурожат етмаган 36 нафар фуқаро номига сохта банк ҳужжатларини расмийлаштириб жами 129 400 АҚШ долларини бошқа шахсларга "қора бозор" нархида пуллаш йўли билан 56,2 миллион сўм ноқонуний даромад олишгани аниқланди.

Нақд пул маблағларининг банктан ташқари айланишини қисқартириш борасидиғи тадбирларда 87 та қонунбузулиш ҳолатлари аниқланиб, 38,3 млрд. сўмлик ноқонуний пул айланмалари фойда қилинди. Хуфиёна иқтисодиётга қарши курашиш, истеъмолчиларга сифатсиз маҳсулотлар сотилишининг олдини олиш бўйича ўтказилган тадбирларда 35 та яширин ишлаб чиқариш фаолиятига чек қўйилди. Хуқуқбузарлардан 85,1 млн. сўмлик маҳсулот, ҳомашё ва ускуналар олинди.

Худди шунингдек, мамлакат, худудига ноқонуний равишда товарларни олиб кириб муомалага киритиш, газ, электр энергиясидан ноқонуний равишда фойдаланиб райиқонуний даромад топаётган шахсларни аниқлаш ва жавобгарликка тортиш борасида мунтазам равишда иш олиб бориломоқда.

Коррупцияга қарши курашиш, тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига путур етказиладиган қилмишларни фойда топишга эътибор қаратиломоқда. Ўшбу жараёнда хизмат ваколатини суниётасмол қилган маҳаллий ҳокимиятларнинг 2 нафар вакиллари, 22 нафар банк ходимлари, 5 нафар бошқа назорат органлари ходимларига нисбатан жиноят ишлари қўзғатилди.

Мамлакат иқтисодиётига жиддий зиён етказувчи алкоғолли ва тамаки маҳсулотларини ноқонуний ишлаб чиқариш ҳамда ички бозорларда сотишининг олдини олиш борасида муайян ишлар қилинди. Тезкор тадбирлар натижасида 43 та қонунбузулиш ҳолатлари аниқланди. Хуқуқбузарлардан 62,2 млн. сўмлик алкоғолли ва тамаки маҳсулотлари олиб қўйилди.

Истиқлол шарофати билан мамлакатимизда тадбиркорларга иш юртиш учун барча шарт-шароитлар яратилди. Қонун доирасида фаолият кўрсатаётган тадбиркорлар ишлаб чиқариш, савдо-хизмат кўрсатиш соҳаларида янги иш ўринлари яратишга, сифатли, рақобатбардор маҳсулотларни бозорга чиқаришга яхшироқ шарт-шароитларни четлаб ишламоқчи бўлган "ишбилармонлар" ҳам бор. Бошқармаимиз ходимлари бундай хуфиёна иқтисодиёт билан шугулланиш ҳолатларини фойда топиш борасида ишламоқда. Солиқ ва валютага оид хуқуқбузарликларнинг олдини олиш билан бирга жамият ва фуқаролар манфаатларига жиддий зарар етказувчи хуфиёна иқтисодиётни таг-тути билан қуришти энг муҳим вазифаларимиздан бўлиб қолмоқда.

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:
Abbosxon SANGINOV, Muxtor ZOIROV,
Gulnoza RAHIMOVA, Yusupboy G'OIPOV,
Svetlana ORTIQOVA,
Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari),
Shavkat YODGOROV (mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 233-98-40,
233-10-53.
Faks: 233-64-85, 233-10-53.
E-mail: info@huquq-gazeta.uz

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida
2009 yil 12 oktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

Tahririyatga kelgan qo'yilmalar taqiriz
qilinmaydi va egalarga qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan
farqlanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish
faqat tahririyat ruxsati bilan amalga
oshiriladi.
— tijorat material.
Reklama materiallarining mazmuni uchun
tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi — 231
ISSN 2010-7617

Buyurtma j-9927. 18 520 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va
sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.
Sahifalovchi: S.BOBONOV
Navbatchi muharrir: B.NAZAROV
Navbatchi: O'.DEHONOV

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.
Korxona manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoi ko'chasi, 30-uy.
Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00. Topshirildi: 22.30 1 2 3 4 5 6 7 8 9